

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.

**Pasqyrat Financiare
për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023**

Përmbajtja

Raporti i audituesit të pavarur.....	i
Pasqyra e pozicionit financiar	1
Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërshirëse.....	2
Pasqyra e ndryshimeve në kapital	3
Pasqyra e flukseve monetare	4
1. Informacion i përgjithshëm	5
2. Bazat e përgatitjes	5
3. Vlerësime dhe gjykime të rëndësishme kontabël	13
4. Administrimi i rrezikut financiar.....	14
5. Administrimi i rrezikut të veprimtarisë së sigurimit.....	19
6. Administrimi i rrezikut të kapitalit	23
7. Paraqitja me vlerën e drejtë	24
8. Aktive afatgjata materiale.....	26
9. Aktive afatgjata jo-materiale	27
10. Pasuri e investuar	27
11. Aktive më të drejtë përdorimi dhe detyrimet e qirasë	27
12. Investime në sipërmarrje të përbashkëta	28
13. Aktive të risigurimit.....	29
14. Investime në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar.....	29
15. Depozita me afat.....	29
16. Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim	30
17. Llogari të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera	30
18. Aktive të tjera	31
19. Mjete monetare, ekuivalentë të tyre dhe kufizimet përkatëse	32
20. Kapitali aksionar.....	32
21. Rezerva të tjera.....	32
22. Rezerva teknike të sigurimit	33
23. Detyrime tatimore dhe të tjera	33
24. Depozita e risiguruesit.....	33
25. Detyrime nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera	34
26. Prime të shkruara bruto.....	34
27. Rezerva për primin e pafituar.....	34
28. Prime të shkruara ceduar risiguruesit.....	34
29. Komisionet e risigurimit	35
30. Të ardhura nga investimet.....	35
31. Shpenzimet e marrjes në sigurim.....	35
32. Shpenzime administrative	35
33. Shpenzime të tjera sigurimi	36
34. Fitim/(humbje) nga kursi i këmbimit.....	36
35. Shpenzime financiare.....	36
36. Tatim fitimi.....	36
37. Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara	37
38. Palët e lidhura	38

Raporti i Audituesit të Pavarur

Drejtuar aksionerëve të Sigma Vienna Insurance Group SH.A.:

Opinionin ynë me rezervë

Sipas opinionit tonë, përveç efektit të çështjes së përshkruar në seksionin e bazave për opinionin me rezervë të raportit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur të Sigma Vienna Insurance Group SH.A. ("Shoqëria") për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, sipas politikave kontabël të përshkruara në shënimin shpjegues 2 të pasqyrave financiare.

Ne kemi audituar

Pasqyrat financiare të shoqërisë përfshijnë:

- pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2023;
- pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më atë datë;
- pasqyrën e ndryshimeve në kapital për vitin e mbyllur më atë datë;
- pasqyrën e flukseve monetare për vitin e mbyllur më atë datë; dhe
- shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare, të cilat përfshijnë politika domethënëse kontabël dhe informacione të tjera shpjeguese.

Baza për opinionin me rezervë

Rezervat teknike të sigurimit në pasqyrën e pozicionit financiar të Shoqërisë përfshijnë rezerva për dëmet e ndodhura por të pa raportuara ("IBNR") për linjën e biznesit të sigurimit të pasurisë në shumën 278,566 mijë Lekë më 31 Dhjetor 2023 dhe 253,628 mijë Lekë më 31 Dhjetor 2022. Mbulimi përkatës nga risiguruesi në aktivet e risigurimit është 12,765 mijë Lekë më 31 Dhjetor 2023 dhe 12,765 mijë Lekë më 31 Dhjetor 2022.

Drejtuesit nuk na kanë vendosur në dispozicion evidencën e përshtatshme për auditimin në lidhje me këto shuma. Përlogaritjet tona të pavarura tregojnë një mbivlerësim material të rzerervave teknike neto pas aktiveve përkatëse të risigurimit në një interval midis shumave 193,099 mijë Lekë dhe 223,767 mijë Lekë më 31 dhjetor 2023. Duke qenë se pjesa më e madhe e rezervave është regjistruar përpara vitit 2023, rezervat teknike të sigurimit neto pas aktiveve të risigurimit më 31 dhjetor 2022 dhe fitimi i pashpërndarë më 1 janar 2022 mund jenë gjithashtu të mbivlerësuar në vlerë materiale. Megjithatë, në mungesë të evidencës së përshtatshme të auditimit për IBNR dhe pjesës së risiguruesit më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022, nuk ishte e mundur të përcaktohej shuma e saktë e korigjimit të rezervave teknike të sigurimit dhe aktiveve të risigurimit në datat përkatëse, si dhe efekti përkatës në ndryshimin e rezervave bruto të dëmeve të sigurimit, ndryshimi përkatës në pjesën e risiguruesit dhe shpenzimet e tatimit mbi fitimin.

Ne e kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen më tej në seksionin Përgjegjësitë e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare të raportit tonë.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi marrë është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të bazuar opinionin tonë me rezervë.

Pavarësia

Ne jemi të pavarur nga shoqëria në përputhje me Kodin e Etikës për Profesionin e Kontabilistit (që përfshin edhe Standardet Ndërkombëtare të Pavarësisë) të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kontabilistët ("kodi i BSNEK") dhe Kodin e Etikës për Audituesit Ligjorë që është i rëndësishëm në auditimin tonë të pasqyrave financiare në Shqipëri. Ne kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me kodin e BSNEK-së dhe Kodin e Etikës për Audituesit Ligjorë.

PricewaterhouseCoopers Assurance Services SH.P.K.
Rruga Ibrahim Rugova, Sky Tower 9/1, Tiranë, Shqipëri
T: +355 (4) 2242 254, F: +355 (4) 2242 639, www.pwc.com/al

Përgjegjësitë e drejtuesve dhe të personave të ngarkuar me qeverisjen në lidhje me pasqyrat financiare

Drejtuesit janë përgjegjës për përgatitjen e pasqyrave financiare sipas politikave kontabël të përshkruara në shënimin shpjegues 2 të pasqyrave financiare, për të përcaktuar se baza e përgatitjes është e përshtatshme sipas rrethanave përkatëse dhe për kontrollet e brendshme, të cilat ata i gjykojnë të nevojshme për përgatitjen e pasqyrave financiare, pa anomali materiale, qofshin ato për shkak të mashtrimit apo pasaktësive.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtuesit janë përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Shoqërisë për të kryer veprimtarinë në vijimësi, duke vendosur në dispozicion informacione për çështjet që kanë të bëjnë me vijueshmërinë e aktivitetit, nëse është e zbatueshme, përveç rasteve kur drejtuesit synojnë që Shoqëria të likuidohet apo të ndërpresë aktivitetin, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç këtyre.

Personat e ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Shoqërisë.

Përgjegjësitë e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë të arrijmë siguri të arsyeshme që pasqyrat financiare në tërësi, nuk përmbajnë anomali materiale, qofshin ato për shkak të mashtrimit apo të pasaktësive, dhe të lëshojmë një raport auditimi, duke përfshirë opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por ajo nuk jep garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë, në rast se ekziston, një anomali materiale. Anomali mund të vijë si rezultat i mashtrimit apo pasaktësive dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht apo të marra së bashku, ekziston një pritshmëri e arsyeshme që të kenë ndikim në vendimet ekonomike të marra nga përdoruesit në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticism profesional gjatë gjithë procesit të auditimit. Për më tepër, ne:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e anomalisë materiale në pasqyrat financiare, si rezultat i mashtrimit apo pasaktësisë, hartojmë dhe kryejmë procedura auditimi që i përgjigjen këtyre rreziqeve, si dhe sigurojmë të dhëna të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit, në mënyrë që të shërbejnë si bazë për opinionin tonë. Rreziku për të mos identifikuar një anomali materiale si rezultat i mashtrimit është më i lartë sesa një anomali si rezultat i pasaktësisë, për shkak se mashtrimi mund të përfshijë një marrëveshje të fshehtë, falsifikim, mosveprim të qëllimshëm, shtrembërim, ose shmangie të kontrollit të brendshëm.
- Sigurojmë kuptueshmëri të kontrolleve të brendshme që mund të jenë të nevojshme për hartimin e procedurave të auditimit që u përshtaten rrethanave, por jo me qëllim që të shprehim një opinion mbi efikasitetin e kontrolleve të brendshme të Shoqërisë.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të përdorura të kontabilitetit dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël, si edhe të shënimeve shpjeguese të përgatitura nga drejtuesit.
- Arrijmë në një përfundim në lidhje me përshtatshmërinë e parimit kontabël të vijimësisë së veprimtarisë të përdorur nga drejtuesit dhe, bazuar në evidencën e siguruar të auditimit, nëse ka një pasiguri materiale në lidhje me ngjarje apo kushte që mund të ngjallin dyshime të rëndësishme në lidhje me aftësinë e Shoqërisë për të vijuar veprimtarinë. Në rast se arrijmë në përfundimin që ekziston një pasiguri materiale, jemi të detyruar që të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të audituesit në lidhje me shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare ose, në rast se shënimet shpjeguese nuk janë të përshtatshme, të përfshijmë një rezervë në opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencën e auditimit të siguruar deri në datën e raportit tonë të audituesit. Pavarësisht kësaj, ngjarje apo kushte në të ardhmen, mund të shkaktojnë ndërprerjen e vijimësisë së veprimtarisë së Shoqërisë.

Ne komunikojmë me personat e ngarkuar me qeverisjen, ndërmjet të tjerash, në lidhje me qëllimin dhe afatet e planifikuara të auditimit si dhe gjetjet e rëndësishme të konstatuara nga audituesi, përfshirë mangësitë e rëndësishme në sistemin e kontroleve të brendshme që identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Auditues Ligjor

Jonid Lamllari

PricewaterhouseCoopers Assurance Services SH.P.K.

2 korrik 2024

Tiranë, Shqipëri

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.
Pasqyra e pozicionit financiar – 31 dhjetor 2023

Të gjitha shumat janë shprehur në mijë Lekë, përveçse kur është shprehur ndryshe)

	Shënime	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
AKTIVET			
Aktive afatgjata materiale	8	284,053	303,017
Aktive afatgjata jo-materiale	9	41,888	48,083
Pasuri e investuar	10	51,025	51,025
Aktive me të drejtë përdorimi	11	200,359	267,453
Investime në sipërmarrje të përbashkëta	12	26,689	26,689
Aktive të risigurimit	13	3,645,495	2,234,385
Investime në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	14	3,372,505	3,264,535
Tatim fitimi i arkëtueshëm		16,056	-
Depozita me afat	15	2,264,684	2,169,345
Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim	16	363,224	340,828
Llogari të arkëtueshme nga aktiviteti i sigurimit dhe të tjera	17	188,404	375,445
Aktive të tjera	18	117,128	156,507
Mjete monetare, ekuivalentë të tyre dhe kufizimet përkatëse	19	272,288	381,984
TOTALI I AKTIVEVE		10,843,798	9,619,296
KAPITALI			
Kapitali aksionar	20	498,213	498,213
Rezerva e rrezikut të sigurimit	21	594,192	594,192
Rezerva e rivlerësimit	21	48,773	52,751
Rezerva e përthithjes	21	308,207	333,207
Rezerva e përthimit		(160,054)	(91,779)
Fitimi i pashpërndarë		590,386	559,253
TOTALI I KAPITALIT		1,879,717	1,945,837
DETYRIMET			
Rezerva teknike të sigurimit	22	5,356,520	3,787,246
Rezerva për primin e pafituar	27	1,781,729	1,797,824
Detyrime tatimore të shtyra	36	4,398	5,100
Detyrime tatimore dhe të tjera	23	35,518	31,992
Tatim fitimi për t'u paguar		5,705	8,578
Detyrime të qirasë	11	210,036	277,212
Depozita e risiguruesit	24	1,257,836	1,297,425
Detyrime nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera	25	312,340	468,082
TOTALI I DETYRIMEVE		8,964,081	7,673,459
TOTALI I DETYRIMEVE DHE KAPITALIT		10,843,798	9,619,296

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Këshilli i Mbikëqyrës së Shoqërisë më datë 26 qershor 2024 dhe nënshkruar në emër të tij nga:

Klaidi Çitozi
Drejtor i Përgjithshëm

Ilir Elmazi
Drejtor i Financës – VIG Services SH.P.K.

Shënimet në faqet 5 deri në 39 janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.**Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse***Të gjitha shumat janë në mijë Lekë, përveç rasteve kur është shprehur ndryshe)*

	Shënime	2023	2022
Prime të shkruara bruto	26	3,940,949	3,949,261
Ndryshimi në rezervën e primeve të pafituara bruto	27	(37,542)	(98,727)
Te ardhura nga primet e sigurimit		3,903,407	3,850,534
Prime të shkruara ceduar risiguruesit	28	(1,733,509)	(1,788,505)
Ndryshimi në rezervën e risiguruesit për primet e pafituara	28	(38,213)	66,872
Prime të shkruara neto ceduar risiguruesit		(1,771,722)	(1,721,633)
Prime të fituara neto		2,131,685	2,128,901
Komisionet e risigurimit	29	657,562	712,055
Të ardhura nga investimet	30	182,694	168,602
Të ardhura të tjera		15,115	19,533
Të ardhura neto		2,987,056	3,029,091
Dëme të paguara bruto	22	(1,713,617)	(1,965,655)
Dëme të paguara nga risiguruesi	22	687,102	937,375
Ndryshimi në rezervat teknike për dëme,bruto	22	(1,763,671)	131,629
Ndryshimi në pjesën e risiguruesit në rezervat teknike për dëme	22	1,623,696	(330,805)
Shpenzime për dëme neto		(1,166,490)	(1,227,456)
Shpenzime të marrjes në sigurim	31	(698,085)	(725,204)
Shpenzime administrative	32	(661,491)	(622,354)
Shpenzime të tjera të veprimtarisë së sigurimit	33	(44,604)	(42,684)
Shpenzime		(1,404,180)	(1,390,242)
(Humbje)/fitim nga kursi i këmbimit, neto	34	(27,658)	8,012
Shpenzime financiare	35	(44,964)	(28,470)
Fitimi para tatimit		343,764	390,935
Shpenzime për tatimin mbi fitimin	36	(53,459)	(61,839)
Fitim i vitit		290,305	329,096
Zërat që mund të riklasifikohen më pas në fitim ose humbje:			
Përkthimi i një njësie të huaj në monedhën raportuese		(68,275)	(46,375)
Totali i të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin		222,030	282,721

Shënimet në faqet 5 deri 39 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.
Pasqyra e ndryshimeve në kapital

(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë, përveç rasteve kur është shprehur ndryshe)

	Kapitali aksionar	Rezerva për veprimtarinë e sigurimit	Rezerva e përthithjes	Rezerva e rivlerësimit	Rezerva e përkthimit	Fitimi i pashpërndarë	Totali
Gjendja më 1 janar 2022	498,213	594,192	333,207	56,727	(45,400)	558,019	1,994,958
Fitimi i vitit	-	-	-	-	-	329,096	329,096
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, neto nga tatimi	-	-	-	-	(46,379)		(46,379)
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse të vitit	-	-	-	-	(46,379)	329,096	282,725
Tepricë rivlerësimi e transferuar në fitimin e pashpërndarë	-	-	-	(3,979)	-	3,979	-
Dividend i paguar(shënimi 20)	-	-	-	-	-	(331,838)	(331,838)
Gjendja më 31 dhjetor 2022	498,213	594,192	333,207	52,751	(91,779)	559,253	1,945,837
Gjendja më 1 janar 2023	498,213	594,192	333,207	52,751	(91,779)	559,253	1,945,837
Fitimi i vitit	-	-	-	-	-	290,305	290,305
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, neto nga tatimi	-	-	-	-	(68,275)		(68,275)
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse të vitit	-	-	-	-	(68,275)	290,305	222,030
Tepricë rivlerësimi e transferuar në fitimin e pashpërndarë	-	-	-	(3,977)	-	3,977	-
Dividend i paguar(shënimi 20)	-	-	(25,000)	-	-	(263,150)	(288,150)
Gjendja më 31 dhjetor 2023	498,213	594,192	308,207	48,773	(160,054)	590,385	1,879,717

Shënimet në faqet 5 deri 39 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.**Pasqyra e flukseve monetare***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë, përveç rasteve kur është shprehur ndryshe)*

	Shënime	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022
Fitimi para tatimit		343,764	390,935
Flukset monetare nga veprimtaria shfrytëzuese			
<i>Rregullime për:</i>			
Amortizimi	8,9,11	101,387	102,421
Nxjerrja jashtë përdorimit e aktiveve afatgjata materiale		370	
Humbje nga çvlerësimi i llogarive të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit		2,223	742
Shpenzime interesi		44,962	27,469
Të ardhura nga investimet		(182,693)	(167,174)
Flukset monetare nga veprimtaritë shfrytëzuese përpara ndryshimeve në aktivet dhe detyrimet e veprimtarisë shfrytëzuese		310,013	354,393
Llogaritë e arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit		184,819	(133,021)
Aktive të tjera		39,379	(12,787)
Aktive të risigurimit		(1,411,110)	280,866
Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim		(22,396)	34,922
Rezerva teknike të sigurimit		1,569,274	(163,521)
Rezerva për primin e pafitur		(16,095)	31,004
Depozitat e risigurimit		(39,589)	41,519
Detyrime nga veprimtaria e sigurimit dhe detyrime të tjera		(155,742)	(10,073)
Detyrime tatimore dhe të tjera		3,526	107,144
Mjete monetare të kufizuara		1,810	-
Flukset monetare nga veprimtaritë shfrytëzuese përpara interesave dhe tatimit		463,889	530,446
Interesa të marra		157,788	161,048
Interes i paguar		(44,962)	(27,469)
Tatim fitimi i paguar		(72,387)	(49,419)
Flukset monetare nga veprimtaritë shfrytëzuese neto		504,328	614,606
Flukse monetare të përdorura në veprimtaritë investuese			
Blerje e aktiveve jo-materiale	9	(11,073)	(8,740)
Blerje e aktiveve afatgjata materiale	8	(16,780)	(28,869)
Investime të mbajtura me kosto të amortizuar		(278,104)	(317,623)
Maturime të investimeve me kosto të amortizuar		47,000	364,000
Shtesa në depozitat me afat		(95,339)	(162,827)
Investim në kapitalin e pjesëmarrjes së përbashkët		-	(6,146)
Flukse monetare të përdorura në veprimtaritë investuese neto		(354,296)	(160,205)
Flukset monetare të përdorura në veprimtaritë financuese			
Pagesa të qirasë	11	(61,135)	(65,473)
Dividend i paguar	20	(288,149)	(314,160)
Flukset monetare të përdorura në veprimtaritë financuese neto		(349,284)	(379,633)
(Rritje)/ulje neto në mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre		(199,252)	74,768
Mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre në fillim të vitit		377,322	310,905
Efekti i përkthimit		91,266	(8,351)
Mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre në fund të vitit	19	269,436	377,322

Shënimet në faqet 5 deri 39 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

1. Informacion i përgjithshëm

Këto pasqyra financiare janë përgatitur nga Sigma Vienna Insurance Group SH.A. ("Shoqëria" ose "SIVIG") në përputhje me kërkesat e Ligjit 52/2014 "Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit".

Shoqëria është themeluar në 1999 dhe regjistruar në Gjykatën e Tiranës me Vendimin Nr.20487 me datë 3 shkurt 1999. Më 30 shtator 2014, emri i Shoqërisë ndryshoi në Sigma Interbalkanian Vienna Insurance Group SH.A. pas bashkimit me përthithje me Interbalkanian SH.A., degë e Vienna Insurance Group.

Shoqëria mëmë e Shoqërisë është Vienna Insurance Group Ag Wiener Versicherung Gruppe, Vjenë, Austri ("Grupi"), e cila zotëron 89.05% të aksioneve. Njësia ekonomike kontrolluese është Wiener Städtische Wechselseitiger Versicherungsverein - Vermögensverwaltung - Vienna Insurance Group, Vjenë, Austri.

Veprimtaria kryesore: Aktiviteti kryesor i Shoqërisë përfshijnë ofrimin e shërbimeve të sigurimit për automjetet motorike, pasurinë, shëndetin dhe lloje të tjera të sigurimit të produkteve të jo-jetës në Shqipëri dhe Kosovë. Aktiviteti në Kosovë menaxhohet nga Shoqëria në Shqipëri.

Aktiviteti i Shoqërisë në Shqipëri është subjekt i ligjit nr. 9901 datë 14 prill 2008 "Mbi sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare" dhe ligjit nr. 52/2014 "Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimi" ("akti i sigurimit"). Rregullatori i tregut të sigurimeve në Shqipëri është Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare (në vijim "Autoriteti" ose "AMF").

Dega është themeluar më 11 tetor 2004 dhe operon me licencë të lëshuar nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK) për të siguruar sigurimin e përgjithshëm të rrezikut të jo-jetës në Republikën e Kosovës sipas dispozitave të Ligjit të Sigurimeve të Kosovës, Ligji nr. 05/L045 "Për Sigurimet".

Adresa e zyrtare e regjistruar: Zyrtar qendrore të Shoqërisë gjenden në Rr. Komuna e Parisit, Pallatet Lura, Kati i dytë, Tiranë, Shqipëri. Adresa e filialit është në Aktash, Rr. Edmond Hoxha nr. 27, Prishtinë, 10000, Republika e Kosovës.

Shoqëria kishte 295 punonjës më 31 dhjetor 2023 (2022: 299).

Këshilli mbikëqyrës dhe Bordi Menaxhues gjatë vitit 2023 dhe deri në datën e miratimit të këtyre pasqyrave financiare është i përbërë nga:

Bordi Mbikëqyrës	Pozicioni	Bordi Drejtues	Pozicioni
Z. Peter Hoefinger	Kryetar	Z. Klaidi Citozi	Drejtor i Përgjithshëm
Z. Christoph Rath	Anëtar	Z. Artan Pjetërnika	Anëtar Bordi
Z. Jonard Prodani	Anëtar	Z. Ervin Rali	Anëtar Bordi
Znj. Liane Hirner	Anëtar		
Znj. Sonja Raus	Anëtar		

2. Bazat e përgatitjes

Monedha funksionale dhe e përgatitjes Këto pasqyra financiare janë paraqitur në Lek shqiptar (ALL), që është monedha funksionale e Shoqërisë dhe monedha kryesore e mejdosit ekonomik në të cilin Shoqërisë kryen veprimtarinë e saj. Të gjitha shumat janë rrumbullakosur në mijëshen më të afërt. Monedha funksionale e aktiviteve të saj të në Kosovë është Euro ("EUR").

Bazat e matjes. Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, me përjashtim të pasurisë së investuar dhe ndërtesave (të klasifikuara si aktive afatgjata) që maten me vlerë të drejtë.

Politikat kryesore kontabël të zbatuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë paraqitur më poshtë. Këto politika janë aplikuar në mënyrë të vazhdueshme në të gjitha periudhat e paraqitura, përveçse kur deklarohet ndryshe.

Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimi Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon përdorimin e çmuarjeve kyçe kontabël. Gjithashtu kërkon që drejtimi të ushtrojë gjykimin e tij në procesin e aplikimit të politikave kontabël së Shoqërisë. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto vlerësime. Vlerësimet dhe supozimet themelore rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve kontabël njihen në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet dhe në çdo periudhë të ardhshme që preket. Drejtimi gjykon se supozimet bazë janë të përshtatshme dhe si rrjedhojë pasqyrat financiare paraqesin pozicionin financiar dhe rezultatet në mënyrë të drejtë.

Fushat që përfshijnë një shkallë më të lartë gjykimi, ose fushat ku janë të rëndësishme për supozimet dhe vlerësimet e pasqyrave financiare janë shpalosur në shënimin 3.

2. Bazat e përgatitjes (vazhdim)

Vijueshmëria Drejtimi i Shoqërisë ka vlerësuar aftësinë për të vazhduar aktivitetin në vijimësi dhe është i kënaqur që ka burime për të vazhduar biznesin për të ardhmen e parashikueshme. Për më tepër, drejtimi nuk është në dijeni për ndonjë pasiguri materiale që mund të hedhë dyshime të rëndësishme mbi aftësinë e Shoqërisë për të vazhduar në vijimësi. Pasqyrat financiare përgatiten mbi bazën e vijueshmërisë.

Politikat kontabël të paraqitura më poshtë janë zbatuar në mënyrë të vazhdueshme në të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare dhe janë aplikuar nga Shoqëria, përveç rasteve kur është shprehur ndryshe.

(a) Investimet në sipërmarrje të përbashkëta

Investimet në sipërmarrje të përbashkëta Investime të tilla klasifikohen si operacione të përbashkëta ose pjesëmarrje të përbashkëta, në varësi të të drejtave dhe detyrimeve kontraktuale të secilit investitor. Shoqëria ka vlerësuar natyrën e marrëveshjes së saj të përbashkët me Intersig Vienna Insurance Group SH.A. në VIG Services SH.P.K. dhe e përcakton këtë investim si një sipërmarrje të përbashkët. Marrëveshja kontraktuale u siguron palëve të drejta mbi aktivet neto dhe jo mbi aktivet e saj, detyrimet e izoluar. Palët nuk kanë asnjë interes apo titull pronësie në aktivet e VIG Services. Më tej, të dy palët janë përgjegjëse vetëm për masën e investimit të tyre në Shërbimet VIG dhe jo drejtpërdrejt për detyrimet e saj. Nisur nga forma ligjore, pronarët e Shërbimeve VIG nuk janë përgjegjës për detyrimet e saj (shoqëri me përgjegjësi të kufizuar). Pjesa e secilës palë në fitimet e Shërbimeve VIG është në përputhje me kuotën e tyre (e cila është 50% për secilën).

Sipërmarrjet e përbashkëta kontabilizohen nga Shoqëria në këto pasqyra financiare duke përdorur metodën e kostos.

(b) Transaksionet në monedhë të huaj

Transaksionet në monedha të huaja përkthehen në monedhën funksionale me kursit të këmbimit në datën e transaksionit. Aktivet dhe detyrimet monetare në monedhë të huaj në datën e raportimit përkthehen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën e raportimit. Zërat jomonetarë në monedhë të huaj që maten në bazë të kostos historike përkthehen duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit.

Rezultatet dhe pozicioni financiar i operacioneve të huaja përkthehen në monedhën e prezantimit të këtyre pasqyrave financiare si më poshtë:

- i. aktivet dhe detyrimet për çdo pasqyrë të pozicionit financiar përkthehen me kursin e fundvitit në fund të periudhës përkatëse raportuese
- ii. të ardhurat dhe shpenzimet përkthehen me kursin mesatar të këmbimit (përveç rastit kur kjo mesatare nuk është një përafrim i arsyeshëm i efektit kumulativ të normave në datat e transaksionit, në të cilin të ardhurat dhe shpenzimet përkthehen me kursin mesatar në datat e transaksioneve);
- iii. të gjitha diferencat e kurseve të këmbimit njihen në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse dhe shtohen në rezervën e përkthimit në kapital dhe;
- iv. flukset monetare përkthehen me kursin mesatar të këmbimit të periudhës raportuese.

(c) Klasifikimi i kontratave të sigurimit

Produktet e Shoqërisë klasifikohen në fillim, për qëllime kontabël, si kontrata sigurimi. Një kontratë, e cila klasifikohet si kontratë sigurimi, mbetet si kontratë sigurimi derisa të gjitha të drejtat dhe detyrimet të shuhen ose të skadojnë.

Kontratat sipas të cilave Shoqëria pranon të marrë një rrezik sigurimi të rëndësishëm nga një palë tjetër (policë-mbajtësi) duke rënë dakort të kompensojë policë-mbajtësin ose përfitues të tjerë për një ngjarje të caktuar të pasigurt (ngjarja sigurore) e cila ka efekte negative dhe ndikon në policë-mbajtësin apo përfituesit e tjerë, klasifikohet si kontratë sigurimi. Rreziku i sigurimit është i ndryshëm nga rreziku financiar.

Rreziku financiar është rreziku i një ndryshimi të mundshëm në të ardhmen në një ose më shumë nga një normë interesi të caktuar, çmimi i instrumentave financiarë, çmimi i mallit, kursi i këmbimit valutor, indeksi i çmimeve ose normat, një vlerësim kreditor ose indeksi kreditor ose ndryshore të tjerë, të parashikuar në rastin të një ndryshori jofinanciar që ai nuk është specifik për një palë në kontratë. Kontratat e sigurimit mund të transferojnë gjithashtu një rrezik financiar.

2. Bazat e përgatitjes (vazhdim)

Kontratat e sigurimit të përgjithshëm Detyrimet nga veprimtaria e sigurimit janë llogaritur në mënyrë të veçantë për të gjitha produktet e sigurimit dhe janë të përbëra nga primet e pafituara, rreziku i detyrimeve të ardhshme (të pa-skaduara) dhe humbjet lidhur me detyrimet e ardhshme (të papaguara në datën e mbylljes të vitit financiar). Detyrimet e veprimtarisë së sigurimit (provizionet) paraqesin vlerësime të pagesave të ardhshme për dëmet e raportuara dhe të paraportuara. Shoqëria nuk i aktualizon detyrimet e sigurimit. Çdo ndryshim në vlerësim është reflektuar në rezultatet e operacioneve në periudhën në të cilën vlerësimet janë ndryshuar. Vlerësimi i detyrimeve të sigurimit është një proces kompleks që lidhet dhe kërkon përdorimin e vlerësimeve dhe gjykimeve të posaçme. Shoqëria ka përdorur kërkesat e rregullatorëve ose strukturave mbikëqyrëse të sigurimit sipas territorit për të përcaktuar detyrimet e veprimtarisë së sigurimit.

Primet nga aktiviteti i përgjithshëm i sigurimit Primet e shkruara bruto përbëjnë shumën e detyrimit gjatë vitit financiar në përputhje me sigurimin e drejtpërdrejtë pavarësisht faktit se këto shuma i përkasin plotësisht ose pjesërisht një periudhë kontabël të mëpasshme. Primet paraqiten pa përfshirë detyrimet e komisioneve ndaj agentëve/ndërmjetësve dhe përjashtojnë taksën e primit. Primet konsiderohen të fituar që nga data kur i bashkëlidhet rrezikut, për periudhën e dëmshpërblimit, në bazë të rrezikut të nënshkruar.

Rezerva e primit të pafituar ("UPR") Rezerva e primit të pafituar në të gjitha linjat e biznesit përfshin atë pjesë të primeve të shkruara e cila vlerësohet se do të fitohet në vitin pasardhës, duke përdorur metodën proporcionale 1/365, e rregulluar në mënyrë që të reflektojë çdo ndryshim të ndodhjes së rrezikut gjatë periudhës së mbuluar nga kontrata. Rezerva e primit të pafituar është ajo pjesë e primit e cila lidhet me periudha pas datës së raportimit. Primi i pafituar llogaritet nga primet e shkruara të cilat paraqiten bruto nga detyrimet e komisioneve ndaj agentëve/ndërmjetësve dhe gjithashtu përjashtojnë taksën mbi primet. Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim shtyhen veçmas si aktiv.

Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim janë shpenzime që siguroesi kryen për të shitur, nënshkruar dhe nisur një kontratë të re sigurimi. Komisionet dhe shpenzimet e tjera (pagat e punonjësve të caktuar të përfshirë në funksionet e nënshkrimit dhe lëshimit të policave, si dhe tarifat mjekësore dhe të inspektimit) që lidhen kryesisht me kontratat e sigurimit të nënshkruara ose të rinovuara gjatë periudhës raportuese në të cilën janë kryer.

Shpenzimet konsiderohen si shpenzim i marrjes në sigurim dhe janë të kapitalizuara dhe njihen në fitim ose humbje në përpjesëtim me të ardhurat nga primet e shkruara. Për të lidhur shpenzimet e marrjes në sigurim me të ardhurat përkatëse nga primet e shkruara, ato shpërndahen sipas linjave të biznesit të kontratave të sigurimit në përputhje me mënyrën e blerjes, shërbimit dhe matjes së përfitimit të kontratave të sigurimit nga Shoqëria. Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim klasifikohen si aktive.

Dëmet që lidhen me veprimtarinë e përgjithshme të sigurimit Dëmet e ndodhura përfshijnë kostot e shlyerjes dhe trajtimit të dëmeve të paguara dhe të papaguara që vijnë nga ngjarjet e siguruara të ndodhura gjatë vitit financiar së bashku me rregullimet në provizionin e dëmeve të vitit të kaluar. Shpenzimet e trajtimit të dëmeve përbëhen nga shpenzimet e jashtme të trajtimit të dëmeve të cilat nuk përfshijnë shpenzimet e brendshme të trajtimit të dëmeve të cilat konsiderohen si më pak të rëndësishme në krahasim me kostot e jashtme. Kërkesat e papaguara vlerësohen duke rishikuar pretendimet individuale dhe duke bërë kompensim për dëmet e ndodhura, por të pa raportuara ende, efektin e ngjarjeve të parashikueshme të brendshme dhe të jashtme, si ndryshimet në procedurat e trajtimit të dëmeve, inflacioni, tendencat gjyqësore, ndryshimet legjislative, përvoja e kaluar dhe tendencat.

Rregullimet për provizionin e dëmeve të viteve të mëparshme reflektohen në pasqyrat financiare të periudhës në të cilën bëhen rregullimet dhe paraqiten më vete nëse janë materiale

Pretendimet në lidhje me fondin e kompensimit për ngjarje të pasiguruara për dëmet e mjeteve motorike, të cilat i janë caktuar Shoqërisë nga AMF-ja dhe Byroja Shqiptare e Sigurimeve (BSHS). Pala e siguruar e përfshirë në një aksident automobilistik brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, nga një mjet i pasiguar ose i paidentifikuar, kanë të drejtën e dëmshpërblimit nga BSHS, konkretisht nga Fondi i Kompensimit. Shoqëritë e sigurimit janë të detyruara të kontribuojnë financiarisht në fondin e kompensimit çdo vit në raport të drejtë me primet e shkruara bruto në këto lloje sigurimesh dhe gjithashtu të trajtojnë dëmet e shpërndara nga BSHS. Shoqëria vlerëson provizionet për këto pretendime bazuar në përvojën e saj historike si dhe në pritshmëritë e ardhshme.

Të gjitha shoqëritë e sigurimit të licencuara nga Banka Qendrore e Kosovës për të sigurimin e produkteve të MTPL në Kosovë, Byroja Kosovare e Sigurimeve ("KIB") administron sistemin për shitjen e policave për sigurimin e detyrueshëm të mjeteve motorike ndaj palës së tretë ("MTPL") në kufirin e Republika e Kosovës shoferët e mjeteve motorike të huaja të regjistruara që nuk kanë njëp sigurim të tillë. KIB ia kthen pjesën mujore të primeve bruto të shkruara (përfshirë TVSH-në dhe tatimin mbi primin e shitur, të cilat më pas përfshihen në deklaratat tatimore të vetë kompanive të sigurimit), për secilën shoqëri sigurimit.

2. Bazat e përgatitjes (vazhdim)

Çdo shoqëri sigurimi kërkohet të kontribuojë në një përqindje të caktuar në primet bruto të shkruara (neto nga tatimet) për dëmet dhe shpenzimet e tjera administrative të shoqërisë dhe aktivitetet e anëtarësimit të KIB. Trajtimi kontabël i primeve të shkruara dhe rezervave të sigurimit të përcaktuara nga KIB, është i njëjtë me trajtimin e kategorive të tjera të primeve të shkruara dhe rezervave të sigurimit.

Shoqëritë e sigurimit janë të detyruara të kontribuojnë financiarisht për Fondin e Kompensimit të Kosovës (KIB), i cili përdoret për të paguar dëmet e sigurimit në lidhje me aksidentet e shkaktuara nga automjete të pasiguruara, të panjohura ose ngjarje të tjera të specifikuara. Shoqëritë e sigurimit janë të detyruara të kontribuojnë financiarisht në fondin e kompensimit çdo vit dhe gjithashtu të trajtojnë dëmet e shpërndara nga BQK-ja. Rezervat e dëmeve nga KIB janë pjesë e detyrimeve të kontratës së sigurimit të aktivitetit të Kosovës. Kontributi për fondin e kompensimit njihet në fitim ose humbje.

Testi i mjaftueshmërisë së detyrimeve Shoqëria kryen teste të mjaftueshmërisë së detyrimeve për të siguruar përshtatshmërinë e rezervave të dëmeve dhe rezervave të primeve të pafituara. Analiza 'Run-off' përdoret për të rishikuar rezervat e dëmeve. Në rast se analiza tregon mospërputhje të mëdha (rezultat negativ) pa shpjegimin e duhur, bëhen rregullimet e duhura në metodologjinë e rezervimit. Një test shtesë i mjaftueshmërisë së detyrimit i kryer për primin e pafituar që përfaqëson llogaritjen e rezervës së rrezikut të paskaduar (URR).

Kjo rezervë llogaritet në baza tremujore nga subjekti raportues. Ndryshori kryesor i përdorur në këtë rast është raporti i kombinuar (raporti i shumës së dëmit dhe shpenzimeve). Nëse vlera e raportit të kombinuar është nën 100%, UPR mund të konsiderohet si adekuate. Në rast se raporti i kombinuar është më i madh se 100%, atëherë URR bëhet për te plotësuar mungesën e UPR.

Risigurimi Shoqëria cedon primet e siguruara dhe rrezikun duke zvogëluar kështu potencialin e humbjes neto nëpërmjet diversifikimit të rrezikut që krijohet nga linja e biznesit MTPL dhe aksidenteve përfshirë këtu dhe kartonin jeshil, sigurimin e pasurisë, marinës dhe aviacionit, detyrime civile dhe të tjera dhe linja të tjera biznesi. Risigurime të tilla përfshijnë marrëveshje të tejkallimit të humbjeve dhe marrëveshjet fakultative. Vetëm kontratat që përfshijnë transferimin e një pjesë të konsiderueshme të rrezikut të sigurimit dhe kohës regjistrohen si aktive risigurimi. Marrëveshjet e risigurimit nuk e çlirojnë Shoqërinë nga detyrimet e drejtpërdrejta ndaj policëmbajtësit. Detyrimet e risigurimit përfshijnë llogari të pagueshme për kontrata të jashtme risigurimi dhe njihen si shpenzime kur afati i tyre mbaron. Primet e siguruara ose primet e ceduara tek risiguruesit njihen si shpenzime në mënyrë që të jenë konsistente me njohjen e primeve të lidhura me kontratat e sigurimit.

Për aktivitetin e përgjithshëm të sigurimit, primet e risigurimit njihen si shpenzime në periudhën në të cilën mbulimi i risigurimit jepet në bazë të modeleve të rrezikut të risiguar. Pjesa e pashpenzuar e primit të risigurimit të ceduar përfshihet në llogaritë e arkëtueshme nga risigurimi. Shuma e njohur si aktive të risigurimit matet në mënyrë konsistente me matjet e provizionit të mbajtur për kontratat lidhura të sigurimit. Shumat e njohura si aktive risigurimi maten mbi një bazë që është në përputhje me matjen e provizionit të mbajtur në lidhje me kontratat përkatëse të sigurimit.

Aktivitet nga risigurimi përfshijnë komisionet e risigurimit në lidhje me primet e ceduara tek risiguruesit dhe arkëtimet nga shoqëria risiguruese në përputhje me dëmin e paguar. Këto janë klasifikuar si aktive nga risigurimi dhe paraqiten të veçanta, nëse ka. Aktivitet nga risigurimi vlerësohen për zhvlerësim në datën e raportimit. Një aktiv konsiderohet i zhvlerësuar nëse ka tregues si rezultat i një ngjarje të ndodhur pas njohjes fillestare, që Shoqëria mund të mos arkëtojë të gjitha shumat dhe ngjarja ka një ndikim të matshëm në shumat që Shoqëria do të marrë.

Rezerva e primit për portofolin e risiguruesit Kur një risigurues i ri merr pjesë në një kontratë në vitin financiar ose kur përfshirja në një periudhë të një risiguruesi ekzistues pjesëmarrës rritet, primi i pafituar i marrë llogaritet nga risiguruesi për pjesëmarrje në rreziqe për të cilat primi është mbledhur, por i pa fituar. Hyrja në portofolin e primeve në fillim të periudhës së risigurimit është përqindja e pjesës së risiguruesit për primin e pafituar në fillim të periudhës.

Depozita dhe detyrimet e risigurimit. Shoqëria ka një marrëveshje me VIG AG në mënyrë që detyrimet e papaguara nga Shoqëria të depozitohen në një bankë tregtare vendase në Shqipëri me një vlerësim të duhur kreditor dhe të jenë detyrime ndaj VIG AG. Shoqëria paguan një interes përfaqësues të vlerës së parasë për vitin. Shuma mund të përdoret nga Shoqëria për të shlyer dëmet e papaguara ose të ardhshme të shkaktuara që kualifikohen për rikuperim nga risigurimi nga VIG AG. Detyrimet e tjera ndaj risiguruesve të tjerë për primet e ceduara paraqiten si detyrime të tjera sigurimi dhe nuk kompensohen nga aktivet e risigurimit.

2. Bazat e përgatitjes (vazhdim)

Llogaritë e arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit. Përfshijnë shumat e detyrimeve nga klientët për primet e shkruara dhe fillimisht njihen me vlerën e drejtë dhe më pas maten me koston e tyre të amortizuar duke i zbritur humbjet nga çvlerësimi. Ato përfshijnë gjithashtu mjete monetare të gatshme të mbajtura nga agjentët për prime të shkruara. Llogaritë e arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit shqyrtohen për çvlerësim në çdo datë raportimi.

Duke qenë se shumat nuk janë të rëndësishme individualisht ato grupohen në bazë të ditëve të vonuara dhe secila kategori aplikohet me një raport humbjeje nga çvlerësimi që bazohet në përvojën e mëparshme të Shoqërisë. Skema e provizionimit e përdorur nga Shoqëria është si më poshtë:

Ditë në vonesë	Klasifikimi	Raporti i humbjes
0-90	Rjedhëse	0%
91-180	Në vonesë	25%
181-365	Në vonesë të konsiderueshme	50%
365+	Të çvlerësuar	100%

(d) Aktive afatgjata materiale

Prona dhe pajisjet, përveç ndërtesave, maten me kosto duke zbritur zhvlerësimin e akumuluar dhe humbjet nga zhvlerësimi, nëse ka. Kostoja përfshin shpenzimet që i takojnë drejtpërdrejt koston së blerjes së aktivitetit. Humbjet dhe fitimet nga nxjerrja jashtë përdorimit të një elementi të pajisjeve përcaktohen përmes krahasimit të të ardhurave të gjeneruara nga nxjerrja jashtë përdorimit me vlerën e mbetur të pajisjes, dhe njihen neto brenda të ardhurave të tjera në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve.

Ndërtesat mbahen në shumën e rivlerësuar dhe i nënshtrohen rivlerësimit rregullisht në mënyrë që vlera kontabël të mos ndryshojë materialisht nga ajo që do të përcaktohej duke përdorur vlerën e drejtë në fund të periudhës raportuese. Rritjet në vlerën kontabël që rrjedhin nga rivlerësimi kreditohen në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse dhe rrisin tepicën e rivlerësimit në kapital. Zbritjet që kompensojnë rritjet e mëparshme të të njëjtit aktiv njihen në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse dhe ulin tepicën e rivlerësimit të njohur më parë në kapital; të gjitha zbritjet e tjera ngarkohen në fitim ose humbje për vitin.

Rezerva e rivlerësimit për ndërtesat përfshihet në kapital dhe transferohet drejtpërdrejt në fitimet e pasqyrës, kur aktivi përdoret; shuma e tepicës së realizuar është diferenca midis zhvlerësimit të bazuar në vlerën kontabël të rivlerësuar të aktivitetit dhe amortizimit bazuar në koston fillestare të aktivitetit duke i zbritur pjesën e tatimit mbi të ardhurat e shtyra të njohur në fillim.

Kosto e zëvendësimit të një pjese të një elementi të aktiveve afatgjata materiale njihet në vlerën e mbetur të elementit nëse pritet që prej këtij zëvendësimi të rrjedhin përfitime të ardhshme ekonomike për shoqërinë dhe nëse kjo kosto mund të matet në mënyrë të besueshme. Kostot e shërbimeve të riparimit të aktiveve njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes kur ato ndodhin.

Toka nuk zhvlerësohet. Zhvlerësimi i aktiveve të tjera llogaritet duke përdorur metodën e vlerës së mbetur përgjatë jetëgjatësisë si më poshtë:

Ndërtesa dhe përmirësimet e qirasë	20 vite
Mjete motorike	5 vite
Pajisje kompjuterike dhe zyre	5 vite

Shoqëria nuk ka vlerësuar ndonjë vlerë të mbetur për pronën dhe pajisjet e saj pasi i vlerëson ato si jo të domethënëse.

Përmirësimet e qirasë kapitalizohen dhe amortizohen gjatë periudhës më të vogël të jetës së tyre të dobishme dhe afatit të qirasë.

Metodat e zhvlerësimit dhe jetëgjatësia e dobishme rivlerësohen dhe rregullohen nëse është e përshtatshme, në çdo datë raportimi.

Aktive me të drejtë përdorimi

Shoqëria merr me qira ambientet e zyrave. Nëse kontratat përmbajnë komponentë të qirasë dhe jo-qirasë, për qiradhëniet e pasurive të paluajtshme për të cilat Shoqëria është qiramarrëse, ajo ka zgjedhur të mos ndajë komponentët e qirasë dhe jo-qirasë por i llogarit këto si një komponent të vetëm të qirasë. Aktivet që rrjedhin nga qiraja fillimisht maten në bazë të vlerës aktuale.

Aktivitet me të drejtë përdorimi në përgjithësi amortizohen gjatë periudhës më të shkurtër mes të jetës së dobishme të aktivitetit dhe afatit të qirasë në bazë lineare. Amortizimi i zërave të aktiveve me të drejtë përdorimi llogaritet duke përdorur metodën lineare gjatë jetëgjatësisë së tyre të dobishme të parashikuar të ndërtesave prej 3 vitesh.

2. Bazat e përgatitjes (vazhdim)**(e) Aktive jomateriale**

Aktivet jo-materiale të Shoqërisë përfshijnë programet kompjuterike të kapitalizuar. Programi kompjuterik i blerë kapitalizohet në bazë të kostove të bëra për blerjen dhe vënien në përdorim të tyre. Aktivet jo-materiale amortizohen duke përdorur metodën e vlerës së mbetur gjatë jetës së tyre të dobishme prej 4 vitesh.

(f) Pasuri e investuar

Pasuritë e investuara janë prona të mbajtura nga Shoqëria për të fituar të ardhura nga qiraja ose për rritjen e kapitalit, ose për të dyja, dhe nuk janë të përdorura nga Shoqëria.

Pasuritë e investuara fillimisht njihen me kosto, duke përfshirë kostot e transaksionit dhe më pas rimaten me vlerën e drejtë të përditësuar për të pasqyruar çmimet e tregut në fund të periudhës raportuese. Vlera e drejtë e pronës së investuar është çmimi që do të merret nga shitja e saj në një transaksion të rregullt, pa zbritur kostot e transaksionit. Treguesi më i mirë e vlerës së drejtë merret nga çmimet aktuale në një treg aktiv për prona të ngjashme në të njëjtin vendodhje. Në mungesë të çmimeve aktuale në një treg aktiv, Shoqëria merr në konsideratë informacionin nga një sërë burimesh, duke përfshirë çmimet e fundit të pronave të ngjashme në tregje më pak aktive, me rregullime për të pasqyruar çdo ndryshim në kushtet ekonomike që nga data e transaksioneve që kanë ndodhur me ato çmime.

Vlera e tregut e pasurisë së investuar të subjektit raportues përcaktohet në bazë të raporteve të vlerësuesit të pavarur "Silva Studio SH.P.K", me numër license 0040/1, të cilët kanë kualifikime profesionale të njohura dhe përkatëse dhe që kanë përvojë të kohëve të fundit në vlerësimin e pronës në të njëjtin vend dhe kategori. Vlerësimi është kryer më 29 dhjetor 2023. Metoda e përdorur nga vlerësuesit e pavarur "Silva Studio SH.P.K." është metoda e krahasimit të drejtpërdrejtë.

Të ardhurat e fituara nga qiraja njihen në fitim ose humbje të vitit si pjesë përbërëse e të ardhurave nga investimi. Fitimet dhe humbjet që vijnë nga ndryshimet në vlerën e drejtë të aktivit afatgjatë material të investuar regjistrohen në fitim ose humbje për vitin dhe paraqiten veçmas

(g) Zhvlerësimi i aktiveve jo-financiare

Në çdo fund të çdo periudhe raportuese, drejtimi vlerëson nëse ka ndonjë tregues të zhvlerësimit të aktiveve afatgjata materiale. Asnjë tregues i tillë nuk u identifikua në datën e raportimit.

(i) Instrumentet financiare

Instrumentet financiare të Shoqërisë (aktivet dhe detyrimet) fillimisht regjistrohen me vlerën e drejtë duke i shtuar kostot e transaksionit. Vlera e drejtë në njohjen fillestare evidentohet nga çmimi i transaksionit. Një fitim ose humbje nga njohja fillestare regjistrohet vetëm nëse ka një diferencë midis vlerës së drejtë dhe çmimit të transaksionit, i cili mund të evidentohet nga transaksione të tjera aktuale të vëzhgueshme të tregut në të njëjtin instrument ose nga një teknikë vlerësimi, inputet e së cilës përfshijnë vetëm të dhëna nga tregjet e vëzhgueshme.

Aktivet financiare e Shoqërisë janë klasifikohen si depozita me afat me bankat dhe llogari të arkëtueshme. Llogarite e arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit janë aktive të sigurimit. Letrat me vlerë të emetuara nga Qeveria Shqiptare nuk klasifikohen si të mbajtura deri në maturim pasi nuk ka treg aktiv për këto letra dhe për rrjedhojë ato përmbushin përkufizimin e huave dhe llogarive të arkëtueshmeve. Detyrimet financiare klasifikohen si detyrime të tjera financiare (përfshirë detyrimet nga veprimtaria e sigurimit dhe detyrimet të tjera) dhe llogariten kur pala tjetër përmbush detyrimet e saj sipas kontratës dhe mbahen me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv/përdorur metodën e interesit efektiv.

Huatë dhe llogaritë e arkëtueshme të sigurimit janë aktive financiare jo-derivative të pakuotuar me pagesa fikse ose të ndryshme nga ato që Shoqëria synon të shesë në periudhën e afërt. Huatë dhe llogaritë e arkëtueshme përfshijnë depozitat me afat pranë bankave, llogaritë e tjera të arkëtueshme, bonot dhe obligacionet e thesarit të emetuara nga Qeveria Shqiptare mbahen me kosto të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, duke i zbritur provizionin për humbjet e shkaktuara nga zhvlerësimi.

Çregjistrimi. Shoqëria çregjistron aktivet financiare kur aktivet riblihen. Shoqëria çregjistron një detyrim financiar kur detyrimet kontraktuale janë përmbushur, ndërprerë apo përfunduar.

Matja e Kostos së amortizuar. Kostoja e amortizuar është shuma në të cilën instrumenti financiar njihet në njohjen fillestare minus çdo ripagim të kryegjësë, plus interesin e përlllogaritur, dhe për aktivet financiare minus çdo zhvlerësim për humbjet e shkaktuara nga zhvlerësimi. Interesi i përlllogaritur përfshin amortizimin e kostove të transaksionit të shtyra në njohjen fillestare dhe të çdo primi ose aktualizimi deri në maturim duke përdorur metodën e interesit efektiv.

2. Bazat e përgatitjes (vazhdim)

Zhvlerësimi i aktiveve financiare të mbajtura me kosto të amortizuar. Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje kur ndodhin për shkak të një ose më shumë ngjarjeve ("ngjarjeve të humbjes") që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të aktivitetit financiar dhe që kanë një ndikim në shumën ose kohën e flukseve monetare të vlerësuara të ardhshme të aktivitetit financiar ose grupi i aktiveve financiare që mund të vlerësohen në mënyrë të besueshme.

Nëse Shoqëria përcakton se nuk ekziston asnjë evidencë objektive që zhvlerësimi ka ndodhur për një aktiv financiar të vlerësuar individualisht, qoftë i rëndësishëm apo jo, ajo e përfshin aktivin në një grup aktivesh financiare me karakteristika të ngjashme të rrezikut kreditor dhe i vlerëson ato bashkarisht për zhvlerësim. Faktorët kryesorë që Shoqëria merr parasysh në përcaktimin nëse një aktiv financiar është i zhvlerësuar janë statusi i tij i vonuar dhe detyrimet që mund të kompensohen për të njëjtin klient.

Kriteret e tjera kryesore të mëposhtme përdoren gjithashtu për të përcaktuar nëse ka evidencë objektive që ka ndodhur një humbje nga zhvlerësimi:

- çdo pjesë ose kështj është e vonuar dhe pagesa e vonuar nuk mund t'i atribuohet një vonese të shkaktuar nga sistemet e shlyerjes;
- pala tjetër konsideron falimentimin ose një riorganizim të aktivitetit;

(j) Mjete monetare, ekuivalentët e tyre dhe kufizimet përkatëse dhe depozitat me afat me bankat

Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre përfshijnë paratë në dorë, depozitat e mbajtura në bankë dhe nuk përfshijnë paratë e gatshme që janë të kufizuara dhe të pa-përdorshme nga Shoqëria. Mjetet monetare dhe ekuivalentë të tyre mbahen me kosto të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Depozitat me afat me maturim prej tre muajsh klasifikohen si depozita me afat pranë bankave si nënkategori e kredive dhe aktiveve financiare të arkëtueshme. Llogaritë rrjedhëse që janë të kufizuara, nuk përfshihen në mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre pasi ato nuk konsiderohen të disponueshme për t'u përdorur.

(k) Parapagimet

Parapagimet mbahen me kosto duke i zbritur provizionet për zhvlerësim dhe përfshihen në aktive të tjera dhe njihen në fitim ose humbje kur merren mallrat ose shërbimet në lidhje me parapagimet. Nëse ka një tregues se aktivet, mallrat ose shërbimet në lidhje me një parapagim nuk do të merren, vlera kontabël e parapagimit shënohet në përputhje me rrethanat dhe një humbje korresponduese nga zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje për vitin.

(l) Tatimi mbi fitimin

Tatimi mbi fitimin është parashikuar në pasqyrat financiare në përputhje me legjislacionin e miratuar dhe të miratuar deri në fund të periudhës raportuese. Tatimi mbi fitimin përfshin tatimin aktual dhe tatimin e shtyrë dhe njihet në fitim ose humbje për vitin, përveç nëse njihet në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse ose drejtpërdrejt në kapitalin neto, sepse lidhet me transaksione që njihen gjithashtu, në të njëjtën ose në një tjetër periudhë, në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse ose drejtpërdrejt në kapital.

Tatimi aktual është shuma që pritet t'i paguhet ose të rimerret nga autoritetet tatimore në lidhje me fitimet ose humbjet e tatueshme për periudhat aktuale dhe ato të mëparshme. Fitimet ose humbjet e tatueshme bazohen në vlerësimet nëse pasqyrat financiare janë të autorizuara përpara paraqitjes së deklaratave tatimore përkatëse. Taksat e tjera përveç mbi të ardhurat regjistrohen në shpenzimet operative.

Tatimi i shtyrë mbi të ardhurat njihet duke përdorur metodën e detyrimit për humbjet tatimore të mbartura dhe diferencat e përkohshme që lindin ndërmjet bazës tatimore të aktiveve dhe detyrimeve dhe vlerës së tyre kontabël për qëllime të raportimit financiar. Teprricat tatimore të shtyra maten me normat tatimore të miratuara në fund të periudhës raportuese, të cilat pritet të zbatohen për periudhën kur diferencat e përkohshme do të kthehen.

(m) Kapitali aksionar

Aksionet e zakonshme klasifikohen si kapital.

Dividendët. Dividendët regjistrohen si detyrim dhe zbriten nga kapitali neto në periudhën në të cilën janë deklaruar dhe miratuar. Çdo dividend i deklaruar pas periudhës raportuese dhe përpara se pasqyrat financiare të konsoliduara të autorizohen për emetim janë shpalosur në shënimin e ngjarjeve pas periudhës raportuese.

2. Bazat e përgatitjes (vazhdim)**(n) Rezerva ligjore për veprimtarinë e sigurimit**

Rezerva e rrezikut të sigurimit është krijuar në bazë të Nenit 93 të Ligjit për Sigurimet. Deri në vitin 2014, rezerva akumulohet çdo vit nga një e treta e fitimit të periudhës së mëparshme nëse fitimi nuk përdoret për të mbuluar mangësitë e akumuluar të mëparshme. Kjo rezervë është krijuar për të garantuar aftësinë paguese dhe fondin e garancisë dhe nuk mund të përdoret për asnjë arsye tjetër. Rezerva nuk akumulohet më me hyrjen në fuqi të Aktit të ri të Sigurimit në 2014. Shoqëria është e përjashtuar nga rezerva ligjore sipas kërkesës së Ligjit për Shoqëritë në përputhje me nenin 9 të Aktit të Sigurimit aktual.

Megjithatë operacionet në Kosovë administrohen nga shoqëria, një shumë minimale prej 3,200 euro kërkohet të depozitohet nga shoqëria bazuar në Ligjin e Sigurimeve dhe Rregullores së Kosovës "Për llogaritjen e aftësisë paguese minimale, mjaftueshmërisë së kapitalit dhe garancisë". Fondi për sigurimin e jo-jetës i datës 23 shkurt 2017 konsiderohet nga autoritetet në Kosovë si kapital. Këto fonde janë të depozituara në Bankën Qendrore të Kosovës (BQK) dhe bankat tjera tregtare në Kosovë dhe janë paraqitur në këto pasqyra financiare nën rezervat ligjore të sigurimit dhe konsiderohen veçmas në llogaritjen e raporteve rregullatore për funksionimin e Shoqërisë në baza të pavarura përmes degës së Kosovës.

(o) Detyrimet e qirasë

Detyrimet që rrjedhin nga një qira maten fillimisht mbi bazën e vlerës aktuale. Detyrimet e qirasë përfshijnë vlerën aktuale neto të pagesave fikse (duke përfshirë pagesat fikse).

Pagesat e qirasë skontohej duke përdorur normën e interesit për qiratë. Nëse kjo normë nuk mund të përcaktohet lehtësisht, gjë që është përgjithësisht rasti për qiratë e Shoqërisë përdoret norma rritëse e huamarrjes, që është norma që Grupi duhet të paguajë për të marrë hua fondet e nevojshme për të marrë një aktiv me vlerë të ngjashme me aktivin me të drejtë përdorimi në një mjedis të ngjashëm ekonomik kolateral dhe kushte të ngjashme.

Për të përcaktuar normën në rritje të huamarrjes, Shoqëria i referohet normës që është në dispozicion:

- përdor një qasje rritëse që fillon me një normë interesi pa rrezik të rregulluar për rrezikun kreditor, dhe
- bën rregullimet specifike për qiratë, p.sh. afatin, vendin, monedhën dhe kolateralin.

Kostot financiare ngarkohen në fitim ose humbje gjatë periudhës së qirasë në mënyrë që të prodhojnë një normë periodike konstante interesi për tepricën e mbetur të detyrimit për çdo periudhë.

Pagesat për qiratë afatshkurtra të pajisjeve dhe automjeteve dhe të gjitha qiratë e aktiveve me vlerë të ulët njihen si shpenzim në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Qiratë afatshkurtra janë qiratë me një afat qiraje prej 12 muajsh ose më pak.

(p) Qirate operative

Kur Shoqëria është qiradhënëse në një qira që nuk i transferon në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet që lidhen me pronësinë të qiramarrësi (p.sh. qiraja operative), pagesat e qirasë nga qiratë operative njihen si të ardhura të tjera operative mbi bazën lineare.

(q) Njohja e të ardhurave

Të ardhurat nga investimet. Të ardhurat nga interesi njihen në fitim ose humbje, duke marrë parasysh rendimentin efektiv të aktivitetit financiar duke përdorur metodën e normës efektive të interesit.

Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet përfshijnë komisionin e risigurimit, të njohur në marrëveshjen me risiguruesit. Komisionet e risigurimit vazhdojnë të njihen plotësisht në marrëveshjen me risiguruesin.

(r) Përfitimet e punonjësve

Pagat, shpërblimet, kontributet në fondet shtetërore ose private, fondet e sigurimeve shoqërore, pushimet vjetore dhe pushimet mjekësore, shpërblimet dhe përfitimet jo monetare grumbullohen në vitin në të cilin shërbimet janë kryer. Shoqëria nuk ka asnjë detyrim ligjor për të bërë pagesa të pensioneve ose përfitimeve të ngjashme përtej pagesave në skemën e kontributeve të përcaktuara statutores dhe private.

(s) Ndryshimi në paraqitje - riparaqitje

Gjatë vitit, Shoqëria ka ndryshuar klasifikimin e të ardhurave dhe shlyerjen e investimeve të kryera me kosto të amortizuara dhe depozitat me afat në flukset monetare të saj nga aktivitetet investuese duke i paraqitur ato nga neto në bruto në këto pasqyra financiare brenda pasqyrës së flukseve monetare.

2. Bazat e përgatitjes (vazhdim)

Ndryshimi është bërë në mënyrë retrospektive dhe krahasimet janë riparaqitur si më poshtë:

Flukse monetare të përdorura në veprimtaritë investuese	2022 raportuar me parë	Ndryshimi	2022 riparaqitur
Blerje e aktiveve jo-materiale	(8,286)	(454)	(8,740)
Blerje e aktiveve afatgjata materiale	(31,771)	2,902	(28,869)
Investimet në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	-	(317,623)	(317,623)
Riblerje e investimeve në letra me vlerë me kosto të amortizuar	46,377	317,623	364,000
Shtesa në investime ne depozitat me afat	(162,827)	-	(162,827)
Investim në kapitalin e sipërmarrjes së përbashkët	(6,146)	-	(6,146)
Flukse monetare të përdorura në veprimtaritë investuese, neto	(162,653)	2,448	(160,205)
Flukse monetare të përdorura në veprimtaritë financuese		-	
Ulje në mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre, neto	72,320	2,448	74,768
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre në fillim të vitit	310,905	-	310,905
Efekti i kursit të këmbimit	(5,903)	(2,448)	(8,351)
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre dhe kufizimet përkatëse, në fund të vitit	377,322	-	377,322

3. Vlerësime dhe gjykime të rëndësishme kontabël

Shoqëria bën vlerësime dhe supozime që ndikojnë në shumat e njohura në pasqyrat financiare dhe në vlerat kontabël të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Vlerësimet dhe gjykimet vlerësohen vazhdimisht dhe bazohen në përvojën e drejtimit dhe faktorë të tjerë, duke përfshirë pritshmëritë e ngjarjeve të ardhshme që besohet të jenë të arsyeshme sipas rrethanave. Drejtimi gjithashtu bën disa gjykime, përveç atyre që përfshijnë vlerësime, në procesin e zbatimit të politikave kontabël. Gjykimet që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare dhe vlerësimet që mund të shkaktojnë një rregullim të rëndësishëm në vlerën kontabël të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar përfshijnë:

Pretendimet dhe përfitimet e policëmbajtës Vlerësimi i detyrimit përfundimtar që rrjedh nga pretendimet e bëra sipas kontratave të sigurimit është vlerësimi kontabël i njësisë raportuese. Vendimet e shoqërisë për humbjet e raportuara dhe të papërmendura dhe vendosja e provizioneve rezultuese dhe risigurimi i lidhur me të, rikuperojnë çdo vit dhe përditësohen dhe rregullohen që rrjedhin nga ky rishikim pasqyrohen në fitim ose humbje. Procesi bazohet në supozimin se përvoja e kaluar, e përshtatur për efektin e zhvillimeve aktuale dhe tendencat e mundshme, është një bazë e përshtatshme për parashikimin e ngjarjeve të ardhshme.

Detyrimet për dëmet në proces gjyqësor Një pjesë e konsiderueshme e dëmeve janë në proces gjyqësor. Ndërsa drejtimi konsideron se detyrimet e sigurimit për dëmet dhe dëmet e paguara nga risiguresit, duke përfshirë rezervat dhe kushtëzimet për dëmet sipas një procesi ligjor, janë deklaruar në mënyrë të drejtë, detyrimi përfundimtar mund të ndryshojë si rezultat i informacionit dhe ngjarjeve të mëvonshme dhe mund të rezultojë në rregullime të rëndësishme të shumave. Rregullimet në shumat e detyrimeve të sigurimit pasqyrohen në pasqyrat financiare për periudhën në të cilën janë bërë rregullimet.

Administrimi i rrezikut të veprimtarisë së sigurimit detajohet në Shënimin 5, ndërsa rezervat teknike të sigurimit detajohet në Shënimin 22. Detyrimet e kushtëzuara lidhur me dëmet në proces gjyqësor janë shpalosur në Shënimin 37.

Provizionet për fondin e kompensimit Shoqëria krijon provizione për detyrimet e saj në lidhje me Fondin e Kompensimit. Duke qenë se Shoqëria nuk ka informacion të disponueshëm mbi pretendimet historike të fondit të paguara për të bërë vlerësime dhe projeksione në lidhje me detyrimet e tij në lidhje me fondin, aktuarët e tij përdorin gjykimin e ekspertëve dhe metoda alternative për të vlerësuar shumën e detyrimit në datën e raportimit.

3. Vlerësime dhe gjykime të rëndësishme kontabël (vazhdim)

Provizioni i fondit llogaritet bazuar në një shpërndarje të dëmeve të njohura për subjektin raportues për trajtimin e dëmeve, e cila plotësohet nga një rezervë shtesë e tipit IBNR, e cila merr parasysh IBNR-në e subjektit raportues për linja të ngjashme biznesi dhe përqindjen e automjeteve të pasiguruara në qarkullim, si dhe një shtesë prej 34% për shumën e pamjaftueshme të raportuar, e cila zbatohet edhe për IBNR-në e Shoqërisë. Nëse Shoqëria nuk do të kishte një provizion të tillë shtesë, detyrimet e saj të sigurimit do të ishin zvogëluar me 110 milionë lekë.

Norma rritëse e huamarrjes. Shoqëria përdor normën e saj rritëse të huamarrjes si bazë për llogaritjen e normës së skontimit pasi norma e interesit e nënkuptuar në qira nuk mund të përcaktohet lehtësisht. Duke qenë se Shoqëria nuk e konsideron veten të pavarur nga VIG për sa i përket rrezikut të kredisë, ajo përdor normën e huamarrjes në rritje të Grupit në llogaritjet e saj.

4. Administrimi i rrezikut financiar

Shoqëria monitoron dhe menaxhon rrezikun financiar që lidhet me operacionet e saj përmes analizave të brendshme të rrezikut të cilat përshkruajnë shkallën dhe rëndësinë e rrezikut. Këto rreziqe përfshijnë rrezikun e tregut (rreziku i monedhës, rreziku i normave të interesit), rrezikun e kredisë dhe rrezikun e likuiditetit. Objektivat kryesore të funksionit të administrimit të rrezikut financiar janë vendosja e kufijve të rrezikut dhe më pas të sigurohet që ekspozimi ndaj rreziqeve të mbetet brënda këtyre kufijve. Funksionet e menaxhimit të rrezikut operacional dhe ligjor kanë për qëllim të sigurojnë funksionimin e duhur të politikave dhe procedurave të brendshme, në mënyrë që të minimizohen rreziqet operationale dhe ligjore. Shoqëria nuk përdor instrumenta financiarë derivativë për t'u mbrojtur nga ekspozimi ndaj këtyre rreziqeve.

Rreziku i tregut përfshin tre tipe rreziku:

- Rreziku nga ndryshimet në kurset e këmbimit – rreziku që vlera e një instrumenti financiar të luhatet për shkak të ndryshimeve në kursin e këmbimit valutor.
- Rreziku i normës së interesit të vlerës së drejtë - rreziku që vlera e një instrumenti financiar do të luhatet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut.
- Rreziku i çmimit - rreziku që vlera e një instrumenti financiar do të luhatet si rezultat i ndryshimeve në çmimet e tregut, a janë ato ndryshime të shkaktuara nga faktorë specifikë për instrumentin individual ose emetuesin e tij ose faktorët që ndikojnë në të gjitha instrumentet e tregtuara në treg.

Rreziku i tregut mund të sjellë jo vetëm potencial për humbje, por edhe mundësinë për fitim.

Drejtimi përcakton kufijtë mbi vlerën e rrezikut që mund të pranohet, i cili monitorohet në baza ditore. Megjithatë, përdorimi i kësaj qasjeje nuk parandalon humbjet jashtë këtyre kufijve në rast të lëvizjeve më të rëndësishme të tregut.

Ndjeshmëria ndaj rrezikut të tregut të përfshira më poshtë bazohen në një ndryshim në një faktor ndërkohë që mbajnë të gjithë faktorët e tjerë konstant. Në praktikë kjo nuk ka gjasa të ndodhë dhe ndryshimet në disa nga faktorët mund të lidhen - për shembull, ndryshimet në normën e interesit dhe ndryshimet në normat e monedhës së huaj.

Rreziku valutor

Shoqëria kryen transaksione si në monedhën vendase ashtu edhe në monedhe të huaj; si rrjedhim lindin ekspozime ndaj luhatjeve të kursit të këmbimit. Rreziku i monedhës është rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të luhaten për shkak të ndryshimeve në kursin e këmbimit. Rreziku valutor në portofolin e investimeve administrohet përmes përdorimit të parimit të përputhshmërisë së aktiveve me detyrimet. Normat zyrtare të aplikueshme sipas Bankës Qëndrore (Lekë për njësi të monedhës së huaj) për monedhat kryesore më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 ishin si më poshtë:

	31 dhjetor 2023		31 dhjetor 2022	
	Mesatare	Fundvit	Mesatare	Fundvit
Dollari amerikan (USD)	100.62	93.94	113.14	107.05
Euro (EUR)	108.75	103.88	118.92	114.23

Shoqëria nënshkruan polica në Lekë, Euro ose USD. Shoqëria hyn në marrëveshjet e risigurimit kryesisht në Euro, blen mallra dhe shërbime në Euro, në Lekë ose në USD. Sigurimet, dëmet dhe rezervat janë kryesisht në monedhën që polica është nënshkruar. Për këtë arsye Shoqëria është e ekspozuar ndaj rrezikut valutor. Politikat dhe procedurat e Shoqëria fokusohen në minimizimin e rrezikut valutor, duke balancuar shumën e mjeteve monetare të përdorura në secilen monedhë, kryesisht duke investuar në depozitat me afat për të përshtatur detyrimet që rezultojnë në monedhat përkatëse.

4. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Aktivitet dhe detyrimet financiare të Shoqërisë në monedha të huaja më 31 dhjetor 2023 janë si më poshtë:

Në Lekë'000	ALL	EUR	USD	Totali
Aktivitet				
Aktive të risigurimit	860,995	2,781,182	3,318	3,645,495
Investimet në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	1,989,141	1,383,364	-	3,372,505
Depozita me afat me banka	846,976	1,405,167	12,541	2,264,684
Llogari të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera, neto	17,864	168,221	2,319	188,404
Aktive të tjera	2,607	17,376	-	19,983
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	91,345	167,943	13,000	272,288
Aktive financiare	3,808,928	5,923,253	31,178	9,763,359
Detyrimet				
Detyrime nga kontrata e sigurimit	2,103,847	3,252,673	-	5,356,520
Detyrimet për primin e paguar	1,027,247	749,046	5,436	1,781,729
Detyrime të qirasë	65,324	144,711	-	210,036
Depozita e risiguruesit	18,390	1,239,446	-	1,257,836
Detyrime veprimtaria e sigurimit dhe detyrime të tjera	111,825	192,108	8,406	312,339
Detyrime financiare	3,326,633	5,577,982	13,842	8,918,460
Pozicioni neto në monedhë të huaj	482,295	345,271	17,338	844,899

Aktivitet dhe detyrimet financiare të Shoqërisë në monedha të huaja më 31 dhjetor 2022 janë si më poshtë:

Në Lekë'000	ALL	EUR	USD	Totali
Aktivitet				
Aktive të risigurimit	803,453	1,427,704	3,228	2,234,385
Investimet në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	1,838,924	1,425,611	-	3,264,535
Depozita me afat me banka	782,174	1,372,880	14,291	2,169,345
Llogari të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera, neto	67,879	305,523	2,043	375,445
Aktive të tjera	679	75,130	-	75,810
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	109,260	250,099	22,625	381,984
Aktive financiare	3,602,369	4,856,947	42,187	8,501,505
Detyrimet				
Detyrime nga kontrata e sigurimit	2,017,865	1,766,705	2,676	3,787,246
Detyrimet për primin e paguar	949,161	843,588	5,075	1,797,824
Detyrime të qirasë	70,013	207,199	-	277,212
Depozita e risiguruesit	66,797	1,230,628	-	1,297,425
Detyrime veprimtaria e sigurimit dhe detyrime të tjera	117,814	342,984	7,970	468,768
Detyrime financiare	3,221,650	4,391,104	15,721	7,628,475
Pozicioni neto në monedhë të huaj	380,720	465,843	26,467	873,030

Ndeshmëria ndaj rrezikut të luhatjeve të monedhave të huaja

Tabela e mëposhtme detajon ndeshmërinë e Shoqërisë ndaj rritjes dhe uljes së vlerës së monedhave të huaja përkatëse kundrejt lekut shqiptar. Një ndryshim i tillë në kursin e këmbimit të huaj përdoret kur raportohet për rrezikun e monedhës së huaj brenda personelit drejtues kryesor dhe përfaqëson vlerësimin e drejtimit për ndryshimin e arsyeshëm të mundshëm në kursin e këmbimit të huaj. Për çdo analizë të ndeshmërisë është treguar ndikimi i ndryshimit në një faktor të vetëm, me supozime të tjera të pandryshuara.

4. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Analiza e ndjeshmërisë për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë treguar përkatësisht si më poshtë

	Impakti	Shuma
EUR rritet me 10% kundrejt lekut	Fitim	29,348
EUR ulët me 10% kundrejt lekut	Humbje	(29,348)
USD rritet me 10% kundrejt lekut	Fitim	1,473
USD ulët me 10% kundrejt lekut	Humbje	(1,473)
	Impakti	Shuma
EUR rritet me 10% kundrejt lekut	Fitim	39,597
EUR ulët me 10% kundrejt lekut	Humbje	(39,597)
USD rritet me 10% kundrejt lekut	Fitim	2,250
USD ulët me 10% kundrejt lekut	Humbje	(2,250)

Rreziku i normës së interesit

Rreziku i normës së interesit përbëhet nga rreziku që vlera e flukseve të ardhshme monetare të një instrumenti financiar do të luhatet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut dhe nga rreziku që maturitetet e aktiveve që mbartin interes do të ndryshojnë nga maturitetet e detyrimeve që mbartin interes dhe që janë përdorur për të financuar këto aktive. Kohëzgjatja brënda së cilës norma e interesit e një instrumenti financiar qëndron e fiksuar përcakton edhe shkallën e rrezikut të normës së interesit ndaj të cilit ekspozohet instrumenti financiar. Profili i normës së interesit të instrumenteve financiare me interes të Shoqërisë siç raportohet më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 është si më poshtë:

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Instrumente me normë fikse		
<i>Aktive financiare mbartëse të interesit</i>		
Investimet në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	3,372,505	3,264,535
Depozita me afat me banka	2,264,684	2,169,345
<i>Detyrime financiare mbartëse të interesit</i>		
Depozitat e risigurimit	(1,257,836)	(1,297,425)
Detyrimet për qira	(210,036)	(277,212)
Totali	4,169,317	3,859,243

Meqenëse normat e interesit të të gjitha instrumenteve janë fikse dhe ato maten me koston e amortizuar (ose vlerën aktuale të pagesave të qirasë në rastin e qirave), instrumentet e Shoqërisë nuk janë të ndjeshme ndaj ndryshimeve në normat e interesit.

Rreziku kreditor

Rreziku kreditor i referohet rrezikut që njëra palë do të dështojë në obligimet e saj duke rezultuar në humbje financiare për palën tjetër. Përgjatë rrjedhës normale të aktivitetit të biznesit, tekta arkëtohen primet, këto fonde investohen për të shlyer obligimet e ardhshme të policave. Shoqëria ekspozohet ndaj rrezikut kreditor përmes titujve të borxhit të mbajtur deri në maturim, depozitave me afat, llogarive të arkëtueshme të sigurimit. Shoqëria ka vendosur procedura të brendshme dhe udhëzime sipas të cilave partnerët e risigurimit duhet të kenë vlerësime BBB- ose më të larta sipas S&P, Moody dhe të plotësojnë kërkesat e VIG përsa i përket Rregullave të Sigurisë për Risigurimet. Shoqëria menaxhon rregullisht ekspozimin e rrezikut kreditor nëpërmjet monitorimit të ekspozimit të aktiveve të mbajtura për investim dhe depozitat në banka të palëve të treta. Letrat me vlerë të qeverisë shqiptare konsiderohen me rrezik të ulët pasi nuk ka histori dështimi, ndërkohë që vlerësimi i kredisë nga S&P është përmirësuar me një shkallë në 2024.

Qeveria e Kosovës po ashtu konsiderohet me rrezik të ulët edhe pse nuk është e vlerësuar. Borxhi publik i Kosovës është i qëndrueshëm në një shkallë prej 20% dhe pritët të mos kalojë 30% në afat të mesëm. Deficitet buxhetore të Kosovës duhet të qëndrojnë nën 2% që kombinuar me borxhin e ulët publik tregojnë stabilitet dhe rrezik të ulët të letrave me vlerë.

4. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Ekspozimi maksimal i Shoqërisë ndaj rrezikut të kreditor sipas kategorive të aktiveve pasqyrohet në vlerat kontabël të aktiveve financiare në pasqyrën e pozicionit financiar si më poshtë.

Cilësia e aktiveve dhe detyrimeve financiare dhe të sigurimit është shpalosur në shënimet përkatëse.

	Shënimi	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktive të risigurimit	13	3,645,495	2,234,385
Investimet në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	14	3,372,505	3,264,535
Depozita me afat me banka	15	2,264,684	2,169,345
Llogari të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera	17	188,404	375,445
Aktive të tjera	18	19,983	75,810
Mjete monetare dhe ekuivalentë me to	19	272,272	381,976
Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut kreditor		9,763,343	8,501,497

Shoqëria nuk ka identifikuar asnjë evidencë për zhvlerësim e aktiveve të tjera financiare në datën e raportimit. Aktive të tjera përfshijnë paradhëniet që u jepen agentëve për tarifën e licencës. Aktivët e tjera financiare si ekuivalentët e mjeteve monetare, depozitat me afat dhe aktiveve të tjera konsiderohen as në vonesë dhe as të zhvlerësuar. Rreziku kreditor nuk ulet nga kolaterali për të gjitha instrumentet financiare që presin nga aktivët e risigurimit të linjës së biznesit MTPL me një risigruer për të cilin është krijuar një depozitë risigurimi për të mbuluar rrezikun e kredisë. Shoqëria strukturon nivelet e rrezikut të kredisë që ndërmerr duke vlerësuar marrëdhëniet dhe duke vendosur kufizime në shumën e rrezikut të pranuar në lidhje me palët ose grupet e kundërpalëve. Kufijtë në nivelin e rrezikut të kredisë miratohen rregullisht nga drejtimi. Rreziqe të tilla monitorohen në baza rrotulluese dhe i nënshtrohen një rishikimi vjetor, ose më të shpeshtë. Normat e brendshme të aktiveve të risigurimit janë paraqitur në shënimin 13.

Shoqëria ofron informacione shpjeguese mbi përqendrimin e rrezikut sipas pikëpamjes gjeografike si më poshtë:

Analiza sipas shtetit

31 dhjetor 2023	Shqipëri	Kosovë	Austri	Republika Çeke	Shtete të tjera Europiane
Aktive Financiare					
Aktive të risigurimit	-	-	3,188,968	225,353	231,174
Investimet në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	2,649,001	723,504	-	-	-
Depozita me afat me banka	1,053,979	1,210,705	-	-	-
Llogari të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera	93,146	95,257	-	-	-
Aktive të tjera	6,998	12,985	-	-	-
	3,803,125	2,042,451	3,188,968	225,353	231,174
31 dhjetor 2022	Shqipëri	Kosovë	Austri	Republika Çeke	Shtete të tjera Europiane
Aktive Financiare					
Aktive të risigurimit	-	-	1,677,472	527,461	39,452
Investimet në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	2,475,871	788,664	-	-	-
Depozita me afat me banka	930,363	1,238,982	-	-	-
Të arkëtueshme nga sigurimet dhe të tjera	117,385	258,060	-	-	-
Aktive të tjera	61,531	14,279	-	-	-
	3,585,150	2,299,985	1,677,472	527,461	39,452

4. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Drejtimi i Shoqërisë rishikon analizën e vjetërsisë së llogarive të arkëtueshme të papaguara të veprimtarisë së sigurimit dhe ndjek ditë-vonesat. Prandaj, drejtimi e konsideron të përshtatshme të japë informacione të kaluara dhe informacione të tjera në lidhje me rrezikun kreditor siç shpaloset në shënimin 17. Rreziku kreditor për instrumentet financiare jashtë bilancit përcaktohet si mundësia e humbjes si rezultat i dështimit të një pale tjetër të përbushë kushtet e kontratës. Ekspozime të tilla nuk janë të rëndësishme.

Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Shoqëria nuk do të përbushë obligimet e saj që lidhen me detyrime financiare brenda periudhës kur duhet të shlyhen. Rreziku i likuiditetit është një rrezik i moderuar i brendshëm për aktivitetin e biznesit të Shoqërisë sepse disa prej aktiveve të blera dhe detyrimeve të shitura mund të kenë karakteristika likuiditeti që janë specifike. Nëse Shoqëria do të kërkonte shumën të konsiderueshme brenda një periudhe të shkurtër duke tejkaluar kërkesat normale për mjete monetare, ajo mund të përballej me vështirësi për të siguruar çmime tërheqëse. Shoqëria menaxhon rrezikun e likuiditetit përmes monitorimit të vazhdueshëm të fluksit të parasë të parashikuar dhe atij aktual, duke përpunur maturitetet e aktiveve dhe detyrimeve financiare.

Shumat e detajuara më poshtë lidhen me maturimet kontraktuale, por në praktikë ato flukse monetare hyrëse ose dalëse nuk pritet të ndodhin në këto intervale.

	Më pak se 3 muaj	Ndërmjet 3 muaj dhe 1 vit	Ndërmjet 1 vit dhe 10 vjet	Total
Aktivitet				
Aktive të risigurimit	496,212	394,564	2,754,719	3,645,495
Investimet në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	232,816	230,152	2,909,537	3,372,505
Depozita me afat me bankat	563,703	987,096	713,885	2,264,684
Të arkëtueshme nga sigurimet dhe të tjera, neto	162,808	18,321	7,265	188,404
Aktive të tjera	505	-	19,478	19,983
Mjete monetare dhe ekuivalentë	272,288	-	-	272,288
Totali i aktiveve financiare	1,728,342	1,630,133	6,404,884	9,763,360
Detyrime				
Rezerva teknike të sigurimit	318,812	431,734	4,605,974	5,356,520
Rezerva për primet e pafituara	1,045,761	702,396	33,572	1,781,729
Detyrim për qira	25,121	121,797	63,118	210,036
Depozita e risiguresit	406,352	247,495	603,989	1,257,836
Të pagueshme të sigurimeve dhe të tjera	283,186	6,409	22,744	312,339
Totali i detyrimeve financiare	2,079,232	1,509,831	5,329,397	8,918,460
Pozicioni i likuiditetit neto	(350,887)	120,302	1,075,487	844,899

Aktivitet dhe detyrimet financiare më 31 dhjetor 2022 të detajuara sipas maturitetit paraqiten më poshtë:

	Më pak se 3 muaj	Ndërmjet 3 muaj dhe 1 vit	Ndërmjet 1 vit dhe 5 vjet	Total
Aktivitet				
Aktive të risigurimit	665,640	718,845	849,900	2,234,385
Investimet në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar	48,866	383,354	2,832,315	3,264,535
Depozita me afat me bankat	352,376	626,157	1,190,812	2,169,345
Të arkëtueshme nga sigurimet dhe të tjera, neto	286,578	87,869	998	375,445
Aktive të tjera	75,810	-	-	75,810
Mjete monetare dhe ekuivalentë	381,984	-	-	381,984
Totali i aktiveve financiare	1,811,256	1,816,225	4,874,025	8,501,504

4. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

	Më pak se 3 muaj	Ndërmjet 3 muaj dhe 1 vit	Ndërmjet 1 vit dhe 5 vjet	Total
Detyrime				
Rezerva teknike të sigurimit	758,108	1,116,471	1,912,667	3,787,246
Rezerva për primin e pafiturar	1,007,817	765,726	24,281	1,797,824
Detyrim për qira	7,468	48,145	221,599	277,212
Depozita e risiguruesit	472,402	345,948	479,075	1,297,425
Të pagueshme të sigurimeve dhe të tjera	415,783	50,316	1,983	468,082
Totali i detyrimeve financiare	2,661,578	2,326,606	2,639,605	7,628,479
Pozicioni i likuiditetit neto	(851,008)	(510,381)	2,234,419	873,035

5. Administrimi i rrezikut të veprimtarisë së sigurimit

Shoqëria ndërmerr rrezik të sigurimi përmes kontratave të sigurimit në të cilat merr parasysh rrezikun e humbjes nga personat apo organizatat që janë drejtpërdrejt subjekt i humbjes. Shoqëria është e ekspozuar ndaj pasigurisë që ka të bëjë me kohën, frekuencën dhe shkallën e dëmeve të lidhura me këto kontrata.

Rreziku i sigurimeve lidhet me pasigurinë e aktivitetit të sigurimeve. Përbërësit më të rëndësishëm të rrezikut të sigurimit janë rreziku i primit dhe rreziku i rezervës. Këto kanë të bëjnë me përshtatshmërinë e niveleve të normave të primit të sigurimeve dhe përshtatshmërinë e provizioneve në lidhje me detyrimet e sigurimeve dhe bazën e kapitalit.

Rreziku i sigurimit është i pranishëm kur polica lëshohet përpara se ndonjë ngjarje e siguruar të ketë ndodhur. Rreziku është që shpenzimet dhe humbjet e shkaktuara do të jenë më të larta se primit. Rreziku i rezervës përfaqëson rrezikun që niveli absolut i provizioneve teknike të vlerësohet ose që pretendimet aktuale do të luhaten rreth vlerës mesatare statistikore.

Administrimi i rreziqeve

Shoqëria administron rrezikun përmes procedurave për primit e shkruara (prërfshirë limitet, aprovimet, politikën e cmimit, dizenjimin e produkteve) dhe strategjisë së risigurimit brënda kuadrit të një menaxhimi rreziku të përgjithshëm. Vendosja e çmimeve bëhet bazuar në trendet dhe përvojat e kaluara. Ekspozimi menaxhohet duke pasur të dokumentuar limitet dhe kriteret e marrjes në sigurim. Risigurimet realizohen për t'i lehtësuar Shoqërisë efektin e humbjeve të mundshme nga ngjarjet individuale të mëdha apo katastrofave si dhe për të siguruar akses te specialistë të rrezikut dhe asistencë në menaxhimin e kapitalit. Policat e risigurimit shkruhen me risigurues të aprovuar ose mbi bazën e një marrëveshjeje proporcionale ose mbi bazën e një marrëveshjeje të tejkalimit të humbjes.

Kapitali rregullator menaxhohet gjithashtu (edhe pse jo vetëm) duke iu referuar rrezikut të sigurimit ndaj të cilit Shoqëria është e ekspozuar.

Shoqëria shkruan polica për prona, detyrime dhe mjete motorike kryesisht për kohëzgjatje mbi 12 muaj. Rreziqet më të rëndësishme vijnë prej katastrofave natyrore, ndryshimeve klimatike dhe katastrofave të tjera (ngjarje me frekuencë të ulët dhe shkallë dëmi të lartë).

5. Administrimi i rrezikut të sigurimit (vazhdim)

Përqendrimi i rrezikut mund të lindë gjithashtu nga një kontratë e vetme sigurimi e lëshuar për një ngjarje të njëjtë ose të ngjashme lidhur me një karakteristikë demografike të policëmbajtësit, brenda një vendndodhjeje gjeografike ose për tipologji biznesi. Ndryshueshmëria e rezultatit lehtësohet nëse portofoli përbëhet nga shumë rreziqe të ngjashme.

Përqendrimi i provizioneve për dëme sipas llojit të kontratës është përmbledhur si më poshtë duke iu referuar detyrimeve të kontratave të sigurimit:

	2023			2022		
	Bruto	Risigurimi	Neto	Bruto	Risigurimi	Neto
Linja e biznesit						
Mjete motorike	2,466,251	(868,253)	1,597,998	2,661,974	(1,018,912)	1,643,062
Pasuria	2,828,903	(2,176,295)	652,608	1,052,414	(530,394)	522,020
Shëndeti dhe aksidentet	61,366	(21,105)	40,261	72,858	(24,170)	48,688
Totali	5,356,520	(3,065,653)	2,290,867	3,787,246	(1,573,476)	2,213,770

Përqendrimi i primeve sipas llojit të kontratës është përmbledhur më poshtë duke ju referuar detyrimeve të sigurimit:

	2023			2022		
	Bruto	Risigurimi	Neto	Bruto	Risigurimi	Neto
Linja e biznesit						
Mjete motorike	3,144,464	(1,309,759)	1,834,705	2,916,885	(1,222,872)	1,694,013
Pasuria	474,615	(364,495)	1,100,710	555,401	(437,779)	117,622
Shëndeti dhe aksidentet	796,485	(423,750)	372,735	476,975	(127,854)	349,121
Totali	3,940,946	(1,733,509)	2,207,440	3,949,261	(1,788,505)	2,160,756

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të sigurimit është paraqitur më poshtë. Përfaqëson shumën maksimale të siguruar për të gjitha policat e papaguara të sigurimit.

Vlera në milionë LEKË	2023	2022
	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të sigurimit*	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të sigurimit*
Linja e biznesit	*Referohu më poshtë	*Referohu më poshtë
Mjete motorike & sigurimi kufitar	14,198,708	13,029,48
Kasko	14,528	12,843
Pasuria	431,516	291,547
Shëndeti dhe aksidentet	11,769	17,997
Të tjera	118,662	123,822
Totali	14,775,183	13,475,697

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të sigurimit është në bazë bruto dhe nuk përfshin pjesën e risigurimit. Për mjetet motorike, ekspozimi bazohet në ligjin shqiptar (Nr. 10076 datë 12.02.2009) dhe në ligjin e vendit të aksidentit (Sigurimi me karton jeshil). Legjislacioni shqiptar " Nr. 10 076, datë 12 shkurt 2009 "Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit", neni 26, parashikon ekspozimet maksimale sipas llojit të aksidentit dhe dëmeve të shkaktuara si pasoje e një ngjarje të siguruar. Sa i përket sigurimit të kartonit jeshil, shumat minimale përcaktohen nga vendet ku ndodh aksidenti dhe kështu ekspozimi maksimal nuk është i matshëm. Në parim, mund të jetë i pakufizuar.

Dëmet e ndodhura krahasuar me parashikimet

Provizionet për koston përfundimtare të pritshme të shlyerjes së të gjitha kërkesave të ndodhura në lidhje me ngjarjet deri në atë datë, qoftë të raportuara apo jo, së bashku me shpenzimet e trajtimit të dëmeve, shumat e paguara më herët, bëhen në datën e raportimit. Detyrimi për dëmet e raportuara (të raportuara por jo të paguara ose "RBNS") vlerësohet rast pas rasti, duke pasur parasysh rrethanat e dëmeve, informacionin në dispozicion dhe evidencave historike të pretendimeve të ngjashme. Rezervat e dëmeve rishikohen rregullisht dhe përditësohen kur ka informacione të reja.

5. Administrimi i rrezikut të sigurimit (vazhdim)

Vlerësimi i dëmeve të ndodhura, por jo të raportuara ("IBNR") në përgjithësi është subjekt i një shkalle më të lartë pasigurie sesa dëmeve të raportuara. Aktuarët e Shoqërisë kryesisht vlerësojnë provizionet e IBNR duke përdorur teknika statistikore ekstrapolim të dhënave historike me qëllim të vlerësimit të kostove përfundimtare të dëmeve.

Duke qenë se këto metoda përdorin informacion historik të zhvillimit të dëmeve, ato supozojnë se modeli i zhvillimit të dëmeve historike do të shfaqet përsëri në të ardhmen. Megjithatë nuk është e thënë që kjo gjë të përmbushet.

Arsye të tilla përfshijnë:

- tendencat ekonomike, ligjore, politike dhe sociale ekonomike (duke rezultuar në nivele të ndryshme të inflacionit nga ato të pritshme);
- ndryshimet në kontratat e sigurimit të krijuara;
- luhatjet e rastit, duke përfshirë ndikimin e humbjeve të mëdha.

Provizionet e IBNR vlerësohen fillimisht në një nivel bruto dhe një llogaritje e veçantë është kryer për të vlerësuar arkëtimet nga risigurimi.

Tabela e mëposhtme tregon dëmet aktuale të ndodhura të krahasuara me vlerësimet e mëparshme për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 2022:

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
RBNS		
Vlerësimet fillestare për dëmet	2,057,565	2,459,803
Rezultatet aktuale në lidhje me dëmet e ngjara	(643,825)	(968,004)
Vlerësimet përfundimtare për dëmet	(1,327,497)	(1,724,037)
Shmangia në Lekë	86,243	(232,238)
Shmangia në %	4.19%	(9.44%)
IBNR		
Vlerësimet fillestare për dëmet	951,559	900,467
Rezultatet aktuale në lidhje me dëmet e ngjara	(130,530)	(165,289)
Vlerësimet përfundimtare për dëmet	(337,382)	(458,210)
Shmangia në Lekë	423,646	276,968
Shmangia në %	44.52%	30.76%

Testi i mjaftueshmërisë së detyrimeve

Detyrimet e sigurimit llogariten duke përdorur supozime historike. Testi i mjaftueshmërisë së detyrimeve për sigurimin e jo-jetës është i kufizuar në pjesën e paskaduar të kontratave ekzistuese. Ai kryhet duke krahasuar vlerën e pritshme të dëmeve dhe shpenzimeve që i atribuohen periudhës në fuqi me shumën e primeve të pafituara në lidhje me këto polica pas zbritjes së kostove të drejtpërdrejta që kanë të bëjnë me sigurimin. Flukset monetare të pritshme në lidhje me kërkesat dhe shpenzimet vlerësohen duke ju referuar përvojës gjatë pjesës së skaduar të kontratës, të rregulluar për humbjet individuale të cilat nuk priten të përsëriten.

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.**Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare – 31 dhjetor 2023***(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë Lekë, përveçse kur është shprehur ndryshe)***5. Administrimi i rrezikut të sigurimit (vazhdim)**

Tabela e mëposhtme tregon zhvillimin gradual të vlerësimit të dëmeve përfundimtare sipas pretendimeve të bëra gjatë vitit. Vlerësimi ndryshoi në periudha individuale në varësi të kërkesave aktuale të paguara. Shuma bruto e provizioneve është totali i provizioneve të RBNS. Krahasimi i vlerësimeve statistikore të provizioneve të mjaftueshme me shumën bruto të provizioneve sugjeron nivele të mjaftueshme të provizioneve për dëmet.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	Total
Vlerësim i dëmeve progresive											
- Në fund të vitit të marrjes në sigurim	3,820,080	1,638,671	1,957,578	1,938,277	2,140,119	2,455,302	1,354,435	987,262	1,252,858	6,399,792	23,944,373
- Një vit më vonë		1,344,707	1,690,934	1,544,317	2,172,779	2,859,734	1,292,660	1,200,335	1,573,719	6,300,015	19,979,200
- Dy vite më vonë			1,631,686	1,510,891	2,154,589	2,842,710	1,276,327	1,252,407	1,541,828	6,325,418	18,535,856
- Tre vite më vonë				1,505,115	2,324,962	2,874,335	1,266,305	1,221,314	1,522,291	6,319,331	17,033,653
- Katër vite më vonë					2,351,632	2,898,943	1,272,041	1,222,722	1,502,017	6,339,194	15,586,548
- Pesë vite më vonë						2,882,409	1,342,856	1,250,610	1,503,685	6,346,288	13,325,849
- Gjashtë vite më vonë							1,319,402	1,271,284	1,517,016	6,357,686	10,465,389
- Shtatë vite më vonë								1,252,173	1,502,954	6,374,957	9,130,084
- Tetë vite më vonë									1,494,460	6,480,226	7,974,686
- Nëntë vite më vonë										6,401,404	6,401,404
Vlerësimi i kërkesave kumulative	3,820,080	1,344,707	1,631,686	1,505,115	2,351,632	2,882,409	1,319,402	1,252,173	1,494,460	6,401,404	24,003,068
Pagesat kumulative	784,202	1,004,936	1,406,048	1,229,097	2,109,872	2,502,033	1,162,520	1,144,006	1,434,173	5,984,893	18,761,780
Vlera e njohur në pasqyrën e pozicionit financiar	3,035,878	339,771	225,638	276,018	241,760	380,376	156,882	108,167	60,287	416,511	5,241,288

Drejtimi rishikon vlerësimin për dëmet dhe supozimet duke u bazuar në zhvillimet e dëmeve aktuale dhe bën rregullimet e duhura në metodologjinë e vlerësimit të dëmeve. Në vitin aktual, ka pasur një besim më të madh ndaj metodologjive aktuariale të tilla si trekëndëshi i dëmeve.

Supozimet që kanë efektin më të madh në matjen e detyrimeve të sigurimeve të jo-jetës janë si më poshtë:

Raporti i dëmeve të pritshme. Raporti i pritur i dëmeve përfaqëson raportin e dëmeve të paguara dhe kërkesave të pritshme të shkaktuara për primet e fituara duke përfshirë pjesën e risiguruesit në primet e fituara dhe kërkesat e paguara dhe të pritura (ndryshimet në IBNR dhe RBNS). Supozimet në lidhje me raportet e pritshme të dëmeve për vitin e fundit të aksidentit, sipas klasës së biznesit, kanë më së shumti ndikim në nivelin e provizioneve.

Faktorët pasues. Për bizneset me limte të larta, niveli i provizionit ndikohet në mënyrë të konsiderueshme nga vlerësimi i zhvillimit të dëmeve nga viti i fundit i zhvillimit për të cilin ka të dhënat historike deri në zgjidhjen përfundimtare. Këto faktorë vlerësohen me maturi në bazë të përvojës.

Aktualizimet. Provizionet e dëmeve të jo-jetës nuk janë aktualizuar.

5. Administrimi i rrezikut të sigurimit (vazhdim)

Zhvillimi i dëmeve. Dëmet e ndodhura përgjithësisht shqyrtohen nga Shoqëria për një periudhë të shkurtër dhe normalisht mbylleen brenda periudhës njëvjeçare. Dëmet e kartonit jeshil kanë tendencë të kenë periudhë më të gjatë të por jo mbi një vit. Në përvojën e Shoqërisë, zhvillimi i dëmeve nuk ndryshon materialisht nga vlerësimet fillestare.

Supozime dhe ndjeshmëria. Rreziqet e lidhura me kontratat e sigurimit të jo-jetës janë komplekse dhe subjekt i një numri treguesish që e komplikojnë analizën cilësore të sensitivitetit. Shoqëria përdor teknika statistikore dhe aktuariale duke përfshirë treguesë të tillë si raporti i humbjes së pritur.

Marrëveshjet e risigurimit të Shoqërisë përfshijnë përfshijnë ato proporcionale, shtesë, tejkalimin e nivelit të humbjeve dhe mbulimin nga ngjarje katastrofike. Efekti i një marrëveshjeje të tillë risigurimi kufizon humbjet neto prej më shumë se 250 mijë euro në çdo vit të caktuar, për çdo linjë biznesi MTPL dhe pasuri. Linjat e tjera të biznesit kanë ekspozime më të ulëta. Përveç programit të përgjithshëm të risigurimit të Shoqërisë, klientët mund të jenë pjesë e një mbrojtjeje shtesë risigurimi, i quajtur risigurim fakultativ.

Shoqëria e konsideron si të mjaftueshëm detyrimin për dëmet e sigurimit të produkteve të jo-jetës që njihen në pasqyrat e pozicionit financiar. Megjithatë, përvoja aktuale mund të ndryshojë nga rezultati i pritur.

Rezultatet e analizës së ndjeshmërisë që tregojnë ndikimin mbi fitimin përpara tatimit paraqiten më poshtë. Për këtë lloj ndjeshmërie tregohet ndikimi i një ndryshimi në një faktor të vetëm, duke mbajtur supozimet e tjera të pandryshuara.

	Ndikimi	2023	Ndikimi	2022
Raporti i dëmeve		54.7%		57.7%
5% rritje në raportin e dëmeve	Humbje	58,324	Humbje	61,373
5% rënie në raportin e dëmeve	Fitim	58,324	Fitim	61,373
Raporti i shpenzimeve		35.0%		31.9%
5% rritje në raportin e shpenzimeve	Humbje	37,331	Humbje	33,909
5% rënie në raportin e shpenzimeve	Fitim	37,331	Fitim	33,909
Raporti i kombinuar		89.7%		89.5%
5% rritje në raportin e kombinuar	Humbje	95,655	Humbje	95,282
5% rënie në raportin e kombinuar	Fitim	95,655	Fitim	95,282

6. Administrimi i rrezikut të kapitalit

Struktura e kapitalit të Shoqërisë konsiston në kapital që i atribuohet zotëruesve të aksioneve të Shoqërisë, dhe përfshin kapitalin e paguar, rezervat dhe fitimin e pashpërndarë. Shoqëria menaxhon kapitalin për të siguruar që nivelet e kërkuara të kapitalit janë të mjaftueshme për Shoqërisë, në mënyrë që të bëjë të mundur vijimësinë e aktivitetit dhe përputhshmërinë me kërkesat për kapital të rregullatorëve, ndërsa maksimizon kthimin për aksionerët përmes optimizimit të raportit të detyrimeve me kapitalin. Më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022, kapitali aksionar i Shoqërisë është në përputhje me kërkesat mbi kapitalin e paguar të rregullatorëve të sigurimeve.

Në përputhje me ligjin "Për veprimtarinë e sigurimeve dhe risigurimeve", Shoqëritë e sigurimeve në Shqipëri llogarisin kapitalin rregullator në datën e raportimit duke e krahasuar atë me aftësinë paguese të kërkuar. Kapitali i shoqërive të sigurimit duhet të paktën të jetë shuma më e lartë e fondit të garancisë të Shoqërisë në datën e raportimit dhe 150% e aftësisë paguese të kërkuar në përputhje me Ligjin të Sigurimeve. Në datën e raportimit 31 dhjetor 2023, aftësia paguese e Shoqërisë është 1,044,467 mijë Lekë (2022: 931,569 mijë Lekë) (Skedulet suplementare).

Më poshtë është paraqitur administrimi i kapitalit për aktivitetin shqiptar.

	Shënim	2023	2022
Kapitali		1,397,878	1,329,939
Aftësia paguese e Shoqërisë		1,044,469	931,569
Minimumi i kërkuar i aftësisë paguese		434,375	291,326
150% e minimumit të kërkuar të aftësisë paguese margin (pika 3 e Rregullimit nr. 111)		434,375	364,781
Aftësia paguese e kërkuar (pika 81 e Ligjit të sigurimeve)		370,000	370,000
Në % mbi kapitalin		282%	252%
Fondi i garancisë	15	399,554	422,476

6. Administrimi i rrezikut të kapitalit (vazhdim)

Shoqëria ka kërkesa të veçanta për menaxhimin e kapitalit në degën e tij në Kosovë. Dega menaxhon shumën e kapitalit themeltar për të siguruar që të ruhet në nivele të përshtatshme që Dega të jetë në gjendje të vazhdojë aktivitetin në vijimësi dhe të jetë në përputhje me kërkesat e kapitalit të rregullatorëve, duke maksimizuar kthimin për palët e interesuara përmes një optimizimi të balancave të detyrimeve dhe kapitalit. Më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022, Dega përbushi të gjitha kërkesat për kapital, duke përfshirë marzhin e aftësisë pagueuese dhe raportin e aktiveve që mbulojnë detyrimet e kontratave të sigurimit. Kapitali i autorizuar i degës klasifikohet si rezervë tjetër ligjore e sigurimeve në kapital, siç përshkruhet në shënimin 21.

Rreziqe të tjera

Ndryshimet në rregulloret qeveritare për segmentet e tregut në të cilat Shoqëria operon mund të prekin përfitueshmërinë e saj. Tregu i sigurimeve është subjekt i mbikqyrjeve gjithëpërfshirëse dhe zhvilluese. Qëllimi kryesor i këtyre rregulloreve është mbrojtja e policëmbajtësve. Ndryshimet në ligjet dhe rregulloret aktuale të sigurimit mund të ndikojnë mënyrën me të cilën Shoqëria drejton aktivitetin dhe produktet që ofron. Për më tepër, përshtatja dhe amendimi i herë pas hershëm i ligjeve të sigurimit ose rregulloreve mund t'i bëjë ato më kufizuese ose të rezultojnë në kosto më të larta sesa kërkesat në aktuale.

7. Paraqitja me vlerën e drejtë

Matjet e vlerës së drejtë për qëllime matjeje dhe / ose prezantimi analizohen sipas nivelit të hierarkisë së vlerës së drejtë si vijon: (i) niveli i parë janë matjet me çmime të kuotuar (të parregulluara) në tregjet aktive për aktivet ose detyrimet identike, (ii) matjet e nivelit të dy janë teknikat e vlerësimit me të gjitha informacionet materiale të vëzhgueshme për aktivin ose pasivin, ose drejtpërdrejt (dmth. si çmime) ose indirekt (të derivuara nga çmimet); dhe (iii) matjet e nivelit të tretë janë vlerësime që nuk bazohen në të dhënat e vëzhgueshme të tregut që është, inputet e padukshme). Drejtimi zbaton gjykimin për kategorizimin e instrumenteve financiare duke përdorur hierarkinë e vlerës së drejtë. Nëse një matje e vlerës së drejtë përdor informacione të vëzhgueshme që kërkojnë një rregullim të rëndësishëm, kjo matje është një matje e Nivelit 3. Rëndësia e një informacioni vlerësohet në matjen e vlerës së drejtë në tërësinë e saj. Nuk ka aktive të cilat janë vlerësuar me matje të papërsëritura të vlerës së drejtë.

(a) Matjet e përsëritura të vlerës së drejtë

Matjet e përsëritura të vlerës së drejtë janë ato që standardet e kontabilitetit kërkojnë ose lejojnë në pasqyrën e pozicionit financiar në fund të çdo periudhe raportuese:

Pasuria e investuar. Shoqëria mat pasuritë e investuara me vlerën e drejtë në çdo datë raportimi. Vlera e drejtë është çmimi që do të merret për të shitur një aktiv ose të paguar për të transferuar një pasiv në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Matja e vlerës së drejtë bazohet në supozimin se transaksioni për të shitur aktivin ose transferimin e detyrimit kryhet ose në tregun kryesor të aktivit ose pasivit ose në mungesë të një tregu kryesor, në tregun më të favorshëm për aktivin ose detyrimin.

Aktivet afatgjata materiale të investuara përbëhen nga dy prona tregtare me qëllim dhënien e qirasë tek palët e treta. Ndërtesat përfshijnë 6 pasuri të cilat janë në përdorim nga Shoqëria.

Vlera e drejtë e aktiveve afatgjata materiale të investuara përcaktohet nga vlerësues të jashtëm të pavarur të pronës me kualifikime profesionale të njohura dhe përvojë të fundit në vendin dhe kategorinë e pasurisë që vlerësohet. Në lidhje me pasuritë e investuara dhe ndërtesat e shoqërisë që maten dhe paraqiten me vlerën e drejtë në pasqyrat financiare, ju lutemi referohuni tek shënimet 10 dhe 8.

Frekuenca e rivlerësimeve varet nga ndryshimet në vlerën e drejtë të ndërtesave dhe pronave të investuara që rivlerësohen. Kur vlera e drejtë e një aktivi të rivlerësuar ndryshon materialisht nga vlera kontabël e tij, kërkohet një rivlerësim i mëtejshëm. Pronat e investuara mund të pësojnë ndryshime të rëndësishme dhe të paqëndrueshme në vlerën e drejtë, kështu që Shoqëria kryen rivlerësim vjetor. Për ndërtesat dhe pronat e investuara Shoqëria ka vlerësuar se rivlerësimet e shpeshta nuk janë të nevojshme pasi nuk ka ndryshime të rëndësishme në vlerën e drejtë. Në vend të kësaj, ato rivlerësohen çdo tre vjet. Megjithatë, kur ka tregues të ndryshimeve të rëndësishme në vlerën e drejtë, bëhet vlerësimi vjetor.

Aktivet e matura me vlerën e drejtë:	Data e vlerësimit	Shënim	2023	2022
			(Niveli 3)	(Niveli 3)
Pasuri e investuar	5 dhjetor 2023	10	49,490	51,025
Ndërtesa	30 dhjetor 2022	8	212,392	212,392

7. Vlera e drejtë (vazhdim)**b) Aktivet dhe detyrimet që nuk maten me vlerën e drejtë, për të cilat vlera e drejtë është e shpalosur**

Vlera e drejtë e analizuar sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë dhe vlera kontabël e aktiveve dhe detyrimeve që nuk maten me vlerën e drejtë janë si më poshtë. Llogaritë e arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit nuk përfshihen pasi për ato nuk kërkohet vlera e drejtë.

Kategoritë e matjes	Vlera kontabël totale	Vlera e drejtë
31 dhjetor 2023		
Depozita me afat (Niveli 2)	2,264,684	2,264,684
Aktive të tjera (Niveli 3)	19,983	19,983
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre (Niveli 2)	272,288	272,288
Investime të mbajtura me kosto të amortizuar (Niveli 2)	3,372,505	3,372,505
31 dhjetor 2022		
Depozita me afat (Niveli 2)	2,169,345	2,169,345
Aktive të tjera (Niveli 3)	75,810	75,810
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre (Niveli 2)	381,984	381,984
Investime të mbajtura me kosto të amortizuar (Niveli 2)	3,264,535	3,037,456

Të gjitha aktivet financiare të mësipërme klasifikohen si hua dhe llogari të arkëtueshme.

Aktivitet financiar të mbajtura me koston e amortizuar. Vlera e drejtë e instrumenteve me norma të luhatshme dhe instrumenteve afatshkurtër është normalisht vlera e tyre kontabël. Vlera e drejtë e vlerësuar e instrumentave të normës fikse të interesit bazohet në flukset monetare të ardhshme të parashikuara që priten të skontojnë me normat aktuale të interesit për instrumente të reja me rreziqe të ngjashme kreditore dhe maturime të mbetura. Vlera e drejtë e investimeve të mbajtura deri në maturim është përcaktuar në bazë të çmimeve të kuotuar të shpallura nga Banka e Shqipërisë për të njëjtin instrument duke marrë në konsideratë maturim të ngjashëm me maturimin e instrumenteve të mbajtura nga Shoqëria. Detyrimet financiare të Shoqërisë janë afatshkurtra dhe zakonisht janë të barabarta me vlerat e tyre të drejta.

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.**Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare – 31 dhjetor 2023**

(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë Lekë, përveçse kur është shprehur ndryshe)

8. Aktive afatgjata materiale

	Ndërtesa	Përmirësimet e qirasë	Mjete motorike	Pajisje kompjuterike dhe zyre	Totali
Kosto ose vlerësim					
Në 1 janar 2022	382,880	11,014	86,220	260,553	740,667
Shtesa	-	852	16,777	11,240	28,869
Pakësime	-	-	(9,682)	(48)	(9,730)
Transferime nga pasuria e investuar	-	(777)		777	-
Efekti i kursit të këmbimit	-	(576)	(1,722)	(5,597)	(7,895)
Në 31 dhjetor 2022	382,880	10,513	91,593	266,925	751,911
Shtesa	-	359	3,646	12,775	16,780
Pakësime	-	-	(1,183)	(8,374)	(9,557)
Transferime	-	-		(385)	(385)
Efekti i kursit të këmbimit	-	(919)	(3,025)	(9,801)	(13,745)
Në 31 dhjetor 2022	382,880	9,953	91,031	261,140	754,004
Amortizimi i akumuluar					
Në 1 janar 2022	160,106	3,968	58,165	210,674	432,913
Shpenzimi i vitit	11,722	886	5,905	12,326	30,839
Amortizimi për pakësimet	-	-	(9,151)	(40)	(9,191)
Efekti i kursit të këmbimit		(238)	(950)	(4,481)	(5,667)
Në 31 dhjetor 2022	171,828	4,616	53,969	218,480	448,894
Shpenzimi i vitit	10,553	1,033	8,009	11,723	31,318
Amortizimi për pakësimet	-	-	(1,183)	(8,389)	(9,572)
Efekti i kursit të këmbimit		(460)	(1,754)	(7,475)	(9,689)
Në 31 dhjetor 2023	183,381	5,189	59,041	214,340	460,951
Vlera kontabël neto					
Në 31 dhjetor 2022	211,052	5,897	37,624	48,444	303,017
Në 31 dhjetor 2023	200,499	4,764	31,990	46,800	284,053

Nëse ndërtesat do të ishin matur duke përdorur modelin e koston, vlera kontabël e tyre më 31 dhjetor 2023 do të ishte 155,603 mijë lekë (2022 163,873 mijë lekë). Vlera e drejtë e ndërtesave u përcaktua nga një vlerësues i jashtëm, i pavarur i pronës, me kualifikime të duhura profesionale dhe përvojë në vendndodhjen dhe kategorinë e pasurisë që vlerësohet. Eksperti i pavarur vlerësues angazhohet për ndërtesat e zotëruara nga pronarët e Shoqërisë çdo tre vjet. Inputet e nivelit 3 përdoren në përcaktimin e matjes së vlerës së drejtë për të gjitha ndërtesat. Inputet marrin parasysh çmimet për transaksionet e pronave me madhësi të ngjashme afër vendndodhjes së saj, si dhe gjendjen fizike dhe tregtueshmërinë e saj. Vlerësimi i fundit në vitin 2022 ishte 212,392 mijë lekë. Shoqëria nuk ka kryer një vlerësim në vitin 2023 pasi politika e saj kërkon një vlerësim çdo tre vjet. Duke qenë se vlera e drejtë përafrohej me vlerën kontabël të pasurive, Shoqëria nuk e ndryshoi vlerën e saj kontabël (Shënimi 7). Ngarkesa e amortizimit njihet si “shpenzime administrative” në fitim ose humbje.

9. Aktive afatgjata jo-materiale

Aktivitet afatgjata jo-materiale më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 janë si më poshtë:

	Programme kompjuterike
Kosto	
Në 1 janar 2022	130,346
Shtesa	8,740
Efekti i kursit të këmbimit	(3,336)
Në 31 dhjetor 2022	135,750
Shtesa	11,073
Efekti i kursit të këmbimit	(5,764)
Në 31 dhjetor 2023	141,059
Amortizimi i akumuluar	
Në 1 janar 2022	77,189
Shpenzimi i vitit	11,919
Efekti i kursit të këmbimit	(1,441)
Në 31 dhjetor 2022	87,667
Shpenzimi i vitit	14,412
Efekti i kursit të këmbimit	(2,908)
Në 31 dhjetor 2023	99,171
Vlera kontabël neto	
Në 31 dhjetor 2022	48,083
Në 31 dhjetor 2023	41,888

10. Pasuri e investuar

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Gjendja më 1 janar	51,025	51,025
Ndryshimi nga vlera e drejtë	-	-
Gjendja më 31 dhjetor	51,025	51,025

Vlerësimi i pronave kryhet nga një ekspert i pavarur “Silva Mecaj” me licence Nr. Vp. 0040/1 aprovuar me 26.05.2008, bazuar në Standardet Evropiane të Vlerësimit të Pasurive të Paluajtshme dhe Standardeve Ndërkombëtare. Metoda e vlerësimit e përdorur është krahasimi i drejtpërdrejtë, ndërsa pasuria vlerësohet bazuar në çmimin e shitjes së pasurive të ngjashme (vendndodhja e njëjtë, përdorimi dhe madhësia e tyre) në tregun shqiptar. Inputet e nivelit 2 përdoren nga eksperti i vlerësimit duke marrë parasysh çmimet e shitjes lidhur me madhësinë, natyrën dhe cilësi të ngjashme. Sidoqoftë, çmimet e shitjes ndryshojnë në treg. Një rritje / (ulje) prej 10% e çmimeve të shitjes në treg do të kishte një efekt prej 5,102 mijë lekësh më 31 dhjetor 2023 (31 dhjetor 2022: 5,102 mijë lekë). 66% e pronës u jepet me qira palëve të treta ndërsa 34% është në pronësi dhe klasifikohet si aktive afatgjata materiale.

11. Aktive më të drejtë përdorimi dhe detyrimet e qirasë

Shoqëria jep me qira zyra të ndryshme. Kontratat e qirasë zakonisht nënshkruhen për periudha fikse nga 3 muaj deri në 5 vjet, por mund të kenë mundësi zgjatjeje. Më poshtë janë vlerat kontabël të aktiveve me të drejtën e përdorimit të njohura dhe lëvizjet gjatë periudhës:

	Ndërtesa
Vlera e mbartur më 1 janar 2022	417,751
Shtesa	59,888
Pakesime	(17,896)
Modifikime	(4,053)
Efekti nga kursi i këmbimit	(19,722)
Vlera e mbartur më 1 janar 2023	435,968
Shtesa	13,487
Pakesime	(29,840)
Modifikime	(10,252)
Efekti nga kursi i këmbimit	(24,242)
Vlera e mbartur më 31 dhjetor 2023	385,121

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.**Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare – 31 dhjetor 2023***(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë Lekë, përveçse kur është shprehur ndryshe)***11. Aktive me të drejtë përdorimi dhe detyrimet e qirasë (vazhdim)**

	Ndërtesa
Amortizimi akumuluar	
Ne 1 Janar 2022	(132,925)
Shpenzimi vitit	(59,797)
Pakesime	18,269
Efekti i kursit të këmbimit	5,938
Ne 31 Dhjetor 2022	(168,515)
Shpenzimi vitit	(55,658)
Pakesime	30,162
Efekti i kursit të këmbimit	9,248
At 31 December 2023	(184,762)
Vlera kontabël neto	
At 31 December 2022	267,453
At 31 December 2023	200,359

Shoqëria ka njohur detyrimin e qirasë si më poshtë:

	2023	2022
Më 1 janar	277,212	291,481
Shtesa	18,984	41,045
Pakësime dhe modifikime	(9,228)	21,430
Pagesa të qirasë	(61,136)	(65,474)
Efekti i kursit të këmbimit	(15,798)	(11,270)
Më 31 dhjetor	210,036	277,212
	31 dhjetor 2023	1 janar 2022
Detyrimi i qirasë afatshkurtër	146,918	25,743
Detyrimi i qirasë afatgjatë	63,118	251,469
Totali i detyrimit të qirasë	210,036	277,212

Shpenzimet e interesit të përfshira në shpenzimet financiare për vitin 2023 ishin 6,468 mijë lekë (2022: 7,678 mijë lekë). Nuk ka qira që përmbajnë kushte të ndryshueshme pagese që janë të lidhura me shitjet, ose treguesë të tjerë.

Shpenzimet që lidhen me qira afatshkurtra (të përfshira në shpenzimet administrative dhe qiradhëniet e pasurive me vlerë të ulët që nuk tregohen si qira afatshkurtra (të përfshira në shpenzimet administrative):

	2023	2022
Shpenzime që lidhen me qira afatshkurtra	1,443	1,605
Shpenzimet që lidhen me qiradhëniet e aktiveve me vlerë të ulët, të cilat nuk përfshihen më lart si qira afatshkurtra	221	341

Totali i flukseve të parave për qiradhënie në vitin 2023 ishte 61,136 mijë lekë (2022: 65,473 mijë lekë).

Marrëveshjet e qirasë nuk vendosin asnjë kusht financiar tjetër përveç interesave për pasuritë e dhëna me qira që mbahen nga qiradhënësi. Aktivet e marra me qira nuk mund të përdoren si kolateral për hua.

Opsionet e zgjatjes dhe përfundimit janë të përfshira në një numër të qirave të aktiveve afatgjata materiale në të gjithë Shoqërinë. Këto përdoren për të maksimalizuar fleksibilitetin operacional në drejtim të menaxhimit të aktiveve në operacionet e Shoqërisë. Shumica e opsioneve të zgjatjes dhe përfundimit të mbajtura janë të ushtrueshme si nga Shoqëria ashtu edhe nga qiradhënësi përkatës.

12. Investime në sipërmarrje të përbashkëta

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
VIG Services sh.p.k. (ii)	26,689	26,689
Totali	26,689	26,689

26,689 mijë lekë (2022: 26,689 mijë lekë) përfaqëson investimin e Shoqërisë me 50% (2022: 50% të Shoqërisë në kapitalin e VIG Services SH.P.K., një shoqëri e themeluar në 2012 si një qendër shërbimesh e përbashkët me qëllim sigurimin e shërbimeve menaxhuese ndaj shoqërive të VIG që operojnë në Shqipëri.

13. Aktive të risigurimit

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Pjesa e risiguruesit në primin e pafituar	579,841	660,910
Pjesa e risiguruesit në dëmet e raportuara	3,065,653	1,573,475
Totali	3,645,495	2,234,385

Aktivet e risigurimit të Shoqërisë nuk janë as në vonesë as të çvlerësuar. Aktivet monitorohen sipas vlerësimit të kredisë. Për fundvitin 31 dhjetor 2023 dhe 2022 rreziku i kredisë të primeve të ceduara të risigurimit sipas vlerësimit (kërkesë e legjislacionit lokal) është si më poshtë:

	2023				2022			
	Prime të ceduara		Aktive të risigurimit		Prime të ceduara		Aktive të risigurimit	
	'000 Lekë	% e totalit	'000 Lekë	% e totalit	'000 Lekë	% e totalit	'000 Lekë	% e totalit
Vlerësimi								
AA+	-	-	96,623	0.03	19,117	0.01	14,133	0.01
AA	65,610	0.04	126,317	0.03	67,623	0.04	154,445	0.07
AA-	98,025	0.06	50,065	0.01	24,846	0.01	20,468	0.01
A+	1,574,525	0.89	3,307,739	0.91	1,645,204	0.92	1,972,010	0.88
A	11,713	0.01	6,999	0.00	17,096	0.01	7,949	0.00
A-	960	0.00	39	0.00	4,854	0.01	172	0.00
Pa vlerësim	9,676	0.01	57,713	0.02	9,765	0.01	65,208	0.03
Totali	1,733,509	1.00	3,645,495	1.00	1,788,505	1.00	2,234,385	1.00

14. Investime në letra me vlerë të mbajtura me kosto të amortizuar

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Totali në vlerë nominale	3,283,389	3,178,151
Prim i pa-amortizuar	30,955	34,194
Interes i përlogaritur	58,161	52,190
Totali	3,372,505	3,264,535

Në 31 dhjetor 2023 Shoqëria investoi në letra me vlerë (bono thesari dhe obligacione qeveritare) të Shqipërisë dhe Kosovës, me maturitet nga 1 deri në 15 vjet dhe normë interesi fikse prej 1.85% deri më 9.25 % (2022: maturitet me afat 1 vit deri në 10 vjet dhe normë interesi fikse prej 1.85% deri më 9.25 %). Këto janë as në vonesë as të zhvlerësuar në datën e raportimit.

15. Depozita me afat

Depozitat me afat me bankat më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Depozita bankare	1,816,526	1,717,199
Fondi i garancisë	399,554	422,476
Interes i përlogaritur	48,604	29,670
Totali i depozitave dhe fondi i garancisë	2,264,684	2,169,345

Në përputhje me Nenin 81 të Ligjit për Sigurimet, përsa i përket fondit të garancisë, Shoqëria mban një minimum prej një të tretës së nivelit të kërkuar të aftësisë pagueuse por jo më pak se 370 milion lekë, në bono thesari dhe depozita me afat me maturimi prej jo më pak se 1 vit të krijuara si fonde garancie.

Më 31 Dhjetor 2023, fondi i garancisë është 399,554 mijë lekë (2022: 422,476 mijë lekë) i përbërë tërësisht nga depozita me afat në bankat tregtare në Republikën e Shqipërisë. Fondi i garancisë nuk është i disponueshëm për operacionet e përditshme. Të gjitha depozitat me afat nuk janë as në vonesë as të çvlerësuar.

Shoqëria ka kërkesa të ngjashme për degën e saj në Kosovë. Në bazë të rregulloreve të Bankës Qëndrore të Kosovës kërkohet një shumë minimale prej 3,200 mijë euro për t'u mbajtur si kolateral (depozita garancie) me BQK dhe banka të tjera tregtare vendase. Kjo shumë përfshihet në depozitat bankare në këto pasqyra financiare.

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.**Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare – 31 dhjetor 2023***(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë Lekë, përveçse kur është shprehur ndryshe)***15. Depozita me afat (vazhdim)**

Depozitat me afat me bankat përfshijnë depozitat e mëposhtme në lekë dhe monedhë të huaj më 31 dhjetor 2023 dhe 2022:

	31 dhjetor 2023	Interesi në %	31 dhjetor 2022	Interesi në %
	Shumat		Shumat	
Në EUR	1,405,167	0.2-3.3	1,372,880	0.2-2.4
Në USD	12,541	2.5	14,291	2.6
Në Lekë	846,976	1.5-4.3	782,174	1.7-3.2
Totali	2,264,684		2,169,345	

Depozitat bankare, duke përfshirë fondin e garancisë, janë me maturitete nga 12 muaj deri në 3 vjet.

Mjetet monetare dhe depozitat e Shoqërisë janë vendosur pranë institucioneve financiare si më poshtë:

	31 dhjetor 2023		31 dhjetor 2022	
Vlerësimi (ekuivalent i S&P)	Depozita	Llogari rrjedhëse	Depozita	Llogari rrjedhëse
B	841,582	55,540	1,030,549	114,999
B-	149,669	9,354	199,179	28,178
B+	51,658	51,658	403,383	187,261
BB+	203,054	2,194	431,579	24,578
BB	203,587	18,780	-	-
BB-	607,380	117,839	94,722	23,444
BBA1	76,264	11,444	-	-
Të pa vlerësuar	355,173	5,463	374,785	3,516
Totali	2,488,368	272,272	2,534,197	381,976

Shoqëria vepron me bankat vendase, të cilat janë kryesisht filiale të grupeve bankare ndërkombëtare. Llogaritë me bankat nuk janë të siguruar. Duke qenë se pak Banka Shqiptare vlerësohen nga agjensitë ndërkombëtare të vlerësimit, Shoqëria përdor vlerësimet e kreditit të aksionerëve më të mëdhenj të bankave për të marrë vendimet e tyre të investimeve si dhe raportet tremujore të Bankës së Shqipërisë mbi bankat që operojnë në treg.

16. Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim

Lëvizjet në shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim janë si më poshtë:

	2023	2022
Gjendja më 1 janar	343,703	379,532
Rritje në shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim	726,622	690,282
Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim të përdorura (Shënimi 34)	(698,085)	(725,204)
Efektet e kursit të këmbimit	(9,016)	(3,781)
Më 31 Dhjetor	363,224	340,828

17. Llogari të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera

	2023	2022
Llogari të arkëtueshme nga policëmbajtësit	173,606	429,870
Llogari të arkëtueshme nga shoqëritë e sigurimit	64,215	72,909
Totali	237,821	502,779

Të arkëtueshmet bruto dhe neto nga zbritja e të arkëtueshmeve të dyshimta paraqiten si më poshtë:

	2023	2022
Llogari të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit, bruto	237,821	502,779
Zbritja për humbjet e mundshme nga çvlerësimi	(49,417)	(127,334)
Llogari të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit, neto	188,404	375,445

17. Llogari të arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera (vazhdim)

Lëvizjet për humbje nga çvlerësimet detajohen si më poshtë:

	2023	2022
Gjendja më 1 janar	127,334	125,468
Çvlerësimi për vitin	1,000	742
Zbritje ne fitim/humbje	2,223	2,000
Fshirje e llogarive të arkëtueshme	(79,723)	
Efekti nga kursi i këmbimit	(1,417)	(876)
Gjendja më 31 dhjetor	49,417	127,334

Cilësia kreditore për llogartë e arkëtueshme nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera paraqitet si më poshtë:

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
As me vonesë as të çvlerësuara	67,215	162,027
Me vonesë por të pa çvlerësuara	81,403	194,794
Të çvlerësuara	89,203	145,958
Totali i llogarive të arkëtueshmeve, bruto	237,821	502,779
Minus: Zbritja nga fondi i çvlerësimit	(49,417)	(127,334)
Totali	188,404	375,445

Llogaritë e arkëtueshme (bruto) më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 në bazë të vonesave janë paraqitur si më poshtë:

31 dhjetor 2023	Bruto	Çvlerësimi	Neto	%
1 deri në 3 muaj	148,618	-	148,618	78.9
3 muaj deri në 1 vit	49,843	19,063	30,781	16.3
Më shumë se 1 vit	39,359	30,354	9,005	4.8
Totali	237,821	49,417	188,404	100

31 dhjetor 2022	Bruto	Çvlerësimi	Neto	%
1 deri në 3 muaj	346,559	-	346,559	92.3
3 muaj deri në 1 vit	29,852	7,823	22,029	5.9
Më shumë se 1 vit	126,368	119,511	6,857	1.8
Totali	502,779	127,334	375,445	100

Llogaritë e arkëtueshme nga Shoqëritë e sigurimeve janë grupuar njësoj si llogaritë e arkëtueshme nga policëmbajtësit. Rreziku kreditor menaxhohet gjithashtu duke kompensuar llogaritë e arkëtueshme ndaj detyrimeve për siguruesve përkatës pasi këto lindin kryesisht për shkak të kontratave të sigurimit.

18. Aktive të tjera

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Llogari të arkëtueshme nga palë të lidhura	-	-
Paradhënie për punonjësit	505	679
Garanci për kartonin jeshil	19,478	75,131
Aktive të tjera financiare	19,983	75,810
Shpenzime të parapaguara	72,466	64,792
Inventarët	2,515	3,523
Garanci për qira	704	1,664
Aktive të tjera	21,460	10,716
Totali	117,128	156,507

Paradhëniet e punonjësve nuk janë as në vonesë, as të çvlerësuara. Këto paradhënie mbahen nga pagat e punonjësve dhe/ose kompensohen me detyrime të tjera kur Shoqëria e shikon të arsyeshme.

Garancia e parapagimit me Byronë e Sigurimeve të Kosovës ka të bëjë me Memorandumin e Mirëkuptimit të nënshkruar më 23 Qershor 2015, ndërmjet Republikës së Serbisë dhe Republikës së Kosovës në lidhje me njohjen reciproke dhe njohjen e MTPL, përpunimin dhe pagimin e kërkesave si rezultat i aksidenteve të shkaktuara nga automjetet në juridiksionin e tyre.

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.**Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare – 31 dhjetor 2023**

(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë Lekë, përveçse kur është shprehur ndryshe)

19. Mjete monetare, ekuivalentë të tyre dhe kufizimet përkatëse

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Mjete monetare në arkë	16	8
Llogari rrjedhëse	269,420	377,314
<i>Mjete monetare në bankë në Lekë</i>	90,531	104,590
<i>Mjete monetare në bankë në monedhë të huaj</i>	178,889	272,724
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	269,436	377,322
Llogari të bllokuara	2,852	4,662
Totali	272,288	381,984

20. Kapitali aksionar

Kapitali aksionar i Shoqërisë në 31 dhjetor 2023 është 498,213 mijë Lekë (2022: 498,213 mijë lekë) i ndarë në 39,627 aksione me vlerë nominale 12,572.57 lekë. Në 31 dhjetor 2023 dhe 2022 struktura e aksionerëve është si më poshtë:

	Nr.aksione	Shuma në '000 Lekë	Në %
Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe	35,289	443,673	89.05%
Z. Evis Prodani	592.67	7,455	1.50%
Z. Jonadri Prodani	592.66	7,444	1.49%
Zj. Lela Prodani	592.67	7,455	1.50%
Z. Qemal Disha	1,480	18,607	3.73%
Z. Rasim Disha	296	3,721	0.75%
Zj. Shefikat Ngjela	488	6,135	1.23%
Z. Idajet Kuka	296	3,723	0.75%
Totali	39,627	498,213	100%

Gjatë vitit shoqëria shpërndau dividend në vlerën 288,150 mije lekë, dividend për aksion 7,272 lekë (2022: 331,842 mije lekë, dividend për aksion 8,374 lekë).

21. Rezerva të tjera**Rezervat e rrezikut të sigurimit**

Rezerva e rrezikut të sigurimit është krijuar bazuar në nenin 93 të Ligjit të Sigurimeve. Rezerva është e barabartë me një të tretën e fitimeve të periudhës së mëparshme nëse fitimet nuk përdoren për të mbuluar humbje të akumuluar prej viteve të mëparshme. Kjo rezervë është krijuar për të garantuar aftësinë paguese dhe fondin e garancisë dhe nuk mund të përdoret nga Shoqëria për ndonjë qëllim tjetër. Rezerva nuk është akumuluar më që kur Akti i ri i Sigurimeve hyri në fuqi në 2014. Shoqëria përjashtohet nga rezerva ligjore sipas kërkesës së Aktit të Shoqërive në përputhje me nenin 9 të Aktit aktual të Sigurimit.

Rezervat ligjore të sigurimeve gjithashtu përfshijnë kapitalin aksionar i Kosovës, i cili është një rezervë minimale e kapitalit të kërkuar që dega e Kosovës të operojë nën mbikëqyrjen e Bankës Qendrore të Kosovës, duke ndjekur Ligjin e Sigurimeve të Kosovës dhe Rregulloren "Për llogaritjen e marzheve minimale të aftësisë paguese, mjaftueshmërisë së kapitalit dhe fondit të garancisë. për siguruesit e jo-jetës" datë 23 shkurt 2017.

Rezerva e rivlerësimit

Rezerva e rivlerësimit lidhet me matjen e pasurive në vlerë të drejtë ku teprica e rivlerësimit njihet në rezervën e rivlerësimit në kapital përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

Rezerva e përthithjes

Rezerva e përthithjes në shumën 308,207 mijë lekë përfaqëson aktivet neto të Interbalkanian në 9 Tetor 2014, të cilat janë bashkuar me aktivet e Shoqërisë në datën e bashkimit. Rezerva është zvogëluar nga shpërndarja e dividendit në 2023, 2019 dhe 2018.

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.**Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare – 31 dhjetor 2023***(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë Lekë, përveçse kur është shprehur ndryshe)***22. Rezerva teknike të sigurimit**

	2023			2022		
	Bruto	Risigurimi	Neto	Bruto	Risigurimi	Neto
Dëme të raportuara	2,280,150	(1,237,785)	1,042,365	2,638,277	(1,621,414)	1,016,863
Fondi i kompensimit	390,080	-	390,080	284,419	-	284,419
Dëme të ndodhura por të paraportuara	997,186	(335,690)	661,496	939,451	(314,758)	624,693
Shpenzimet e trajtimit të dëmeve	119,830	-	119,830	126,198	-	126,198
Në fillim të vitit	3,787,246	(1,573,475)	2,213,771	3,988,345	(1,936,172)	2,052,173
Dëme të raportuara	1,564,176	(1,584,160)	(19,984)	(305,540)	418,417	112,877
Fondi i kompensimit	202,322	(39,564)	162,758	73,451	(27,539)	45,912
Dëme të ndodhura por të paraportuara	(2,800)	-	(2,800)	(5,225)	-	(5,225)
Efekti i kursit të këmbimit	(194,424)	131,546	(62,878)	(69,445)	(28,181)	205,695
Lëvizjet gjatë vitit	1,569,274	(1,492,178)	77,096	(201,099)	362,697	464,920
Dëme të raportuara	3,677,549	(2,701,296)	976,253	2,280,150	(1,237,785)	1,042,365
Fondi i kompensimit	390,080	-	390,080	390,080	-	390,080
Dëme të ndodhura por të paraportuara	1,173,659	(364,357)	809,302	997,186	(335,690)	661,496
Shpenzimet e trajtimit të dëmeve	115,232	-	115,232	119,830	-	119,830
Në fund të vitit	5,356,520	(3,065,653)	2,290,867	3,787,246	(1,573,475)	2,213,771

Dëmtimet e paguara sipas produkteve janë si më poshtë:

	2023	2022
Mjete motorike	1,336,868	1,168,075
Shëndeti	123,823	218,054
Pasuri	252,925	579,526
Dëme të paguara, bruto	1,713,617	1,965,655
Dëme të paguara nga risiguruesi	(687,102)	(937,375)
Dëme të paguara, neto	1,026,515	1,028,280

23. Detyrime tatimore dhe të tjera

Detyrimet tatimore dhe detyrimet të tjera të ngjashme përbëhen si më poshtë:

	2023	2022
Taksa e primit	25,277	22,401
Taksa shtetërore dhe vendore	4,550	4,738
Detyrime për sigurime shoqërore	5,691	4,853
Totali	35,518	31,992

24. Depozita e risiguruesit

Më 31 dhjetor 2023, depozita e risiguruesit ka vlerën 1,257,836 mijë lekë (2022: 1,297,425 mijë lekë). Shoqëria nënshkroi një marrëveshje me VIG AG të tillë që të gjitha aktivet e risigurimit me Vig AG do të paraqiten në një depozitë me një normë të paracaktuar të interesit nga Shoqëria dhe jo si detyrim ndaj risiguruesit. Depozita mund të përdoret nga Shoqëria për të shlyer pretendimet e papaguara ose të ardhshme që kualifikohen për mbulimin e risiguruesit.

25. Detyrime nga veprimtaria e sigurimit dhe të tjera

	2023	2022
Detyrime ndaj risiguruesve	123,181	249,634
Detyrime ndaj agjentëve dhe ndërmjetësve	66,712	81,271
Të tjera të pagueshme	69,732	88,214
Detyrime ndaj personelit	17,623	21,833
Detyrime ndaj shoqërive të sigurimit	13,110	16,402
Detyrime ndaj furnitorëve për dëme	17,971	7,167
Detyrime ndaj AMF	4,010	3,561
Totali	312,339	468,082

26. Prime të shkruara bruto

Primet e shkruara bruto të sigurimit dhe të risigurimit sipas produkteve detajohen si më poshtë:

	2023	2022
Mjete motorike	3,144,464	2,916,884
Pasuri	474,615	553,619
Shëndet	277,550	363,018
Të tjera	44,319	115,740
Totali	3,940,949	3,949,261

Primet e mjeteve motorike detajohen si më poshtë:

	2023	2022
TPL	2,444,344	2,268,128
Kasko	313,704	270,485
Karton Jeshil	224,103	222,370
Polica Kufitare	162,313	155,901
Totali	3,144,464	2,916,884

Primet e shkruara bruto të sigurimit kufitar prej 95,808 mijë lekë (2022: 90,214 mijë lekë) janë të ardhurat e degës nga Byroja e Sigurimeve të Kosovës ("BSK"). BSK është themeluar sipas Ligjit të Kosovës Nr. 04/L-018 mbi Sigurimin e Detyrueshëm të Mjeteve Motorike", datë 23 Qershor 2011 dhe administron sistemin e shitjes së sigurimit të detyrueshëm të mjeteve motorike ("MTPL") në Kosovë për drejtuesit e automjeteve të huaja që nuk posedojnë një sigurim të tillë.

27. Rezerva për primin e pafituar

	2023	2022
Gjendja më 1 janar	1,797,824	1,732,957
Prime të shkruara gjatë vitit (shënimi 28)	3,940,949	3,949,261
Minus: Prime të fituara gjatë vitit	(3,903,407)	(3,851,733)
Efekti i kursit të këmbimit	(53,637)	(33,861)
Gjendja në 31 dhjetor	1,781,729	1,797,824

	2023	2022
Ndryshimi bruto në rezervën për primin e pafituar	(37,542)	(98,727)
Ndryshimi në pjesën e risiguruesve	(38,213)	66,872
Ndryshimi në rezervën e primit të pafituar, neto	(75,755)	(31,855)

28. Prime të shkruara ceduar risiguruesit

Primet e shkruara ceduar risiguruesit sipas produkteve të sigurimit detajohen si më poshtë:

	2023	2022
Mjete motorike	1,309,759	1,222,871
Pasuri	364,495	436,139
Shëndet	59,255	129,495
Totali	1,733,509	1,788,505

Sigma Vienna Insurance Group SH.A.**Shënime shoqëruese të pasqyrave financiare – 31 dhjetor 2023***(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë Lekë, përveçse kur është shprehur ndryshe)***29. Komisionet e risigurimit**

Komisionet e risigurimit për 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë si më poshtë:

	2023	2022
Pasuri	34,509	71,169
Mjete motorike	616,464	632,976
Shëndeti dhe aksidente	2,020	490
Të tjera	4,569	7,420
Totali	657,562	712,055

30. Të ardhura nga investimet

Të ardhurat nga interesat për 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 në aktive janë si më poshtë:

	2023	2022
Interesat nga obligacionet	137,244	131,818
Interesat nga depozitat me afat	44,081	35,349
Qira dhe të ardhura nga shërbimet	1,305	1,428
Interesat nga llogaritë rrjedhëse	63	7
Totali	182,694	168,602

31. Shpenzime të marrjes në sigurim

	2023	2022
Motorike	597,559	595,208
Pasuri	53,014	74,602
Shëndet	33,635	37,399
Përgjegjësi	5,633	5,817
Garanci	1,274	2,984
CAR	3,590	5,386
Të tjera	3,380	3,810
Totali	698,085	725,204
Komisione të sigurimit	506,478	570,790
Shpenzime personeli	83,211	77,453
Shpenzime materiale	108,396	76,961
Totali	698,085	725,204

32. Shpenzime administrative

	2022	2021
Paga personeli	265,561	241,533
Amortizimi	101,284	102,421
Reklama	56,118	47,989
Kontribute në shoqata dhe BQK	41,498	44,180
Të tjera	39,965	22,220
Shpenzime IT	28,596	38,310
Konsulencë e jashtme	18,449	11,025
Shërbime financiare	17,800	19,404
Shpenzime operative të zyrës	15,788	13,134
Karburant dhe transport	12,651	14,364
Shërbime auditimi	10,315	4,570
Utilitetet dhe qiraja	8,913	10,010
Pajisje zyre	7,882	8,018
Shërbime nga palët e treta	7,313	7,757
Udhëtime dhe dieta	6,942	3,880
Shpenzime telekomunikacioni	5,905	6,255
Komisione bankare	5,242	5,196
Mbikqyrje dhe tarifa të tjera	4,958	4,396
Mirëmbajtje dhe riparime	3,768	12,556
Zbritje për zhvlerësimin	2,224	742
Shpenzime interneti	1,804	1,344
Gjoha dhe penalitete	1,515	3,050
Totali	661,491	622,354

31. Shpenzime administrative (vazhdim)

Shpenzimet e tjera përbëhen nga, shpenzimet e përfaqësimit, furnizimet e zyrës dhe donacionet. Pagesat për audituesin ligjor për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 ishte 10,315 mijë lekë (2022: 4,570 mijë lekë) dhe lidhet vetëm me auditimin ligjor dhe shërbimet e tjera të auditimit.

Në vitin 2023 numri mesatar i të punësuarve ishte 295 (202: 299 punonjës). Shpenzimet e personelit ishin:

	2023	2022
Paga	240,072	220,014
Sigurime shoqërore dhe shëndetësore	25,488	21,519
Totali	265,561	241,533

33. Shpenzime të tjera të veprimtarisë së sigurimit

	2023	2022
Kontributi AMF 1.5%	33,831	31,501
Kontributi BSHS	10,773	11,183
Totali	44,604	42,684

34. (Humbje)/fitim nga kursi i këmbimit

	2023	2022
Humbje nga kursi i këmbimit	52,111	43,485
Fitime nga kursi i këmbimit	(79,769)	(35,474)
Totali	(27,658)	8,012

35. Shpenzime financiare

	2023	2022
Shpenzime interesi për depozitën e risigurimit	36,234	18,568
Shpenzime interesi për qira	6,468	7,678
Shpenzime të tjera financiare	2,262	2,225
Shpenzimi i tatimit mbi të ardhurat për vitin	44,964	28,470

36. Tatim fitimi**(a) Përbërësit e shpenzimit të tatimit fitimit (të ardhurës)**

Shpenzimet e tatimit mbi fitimin janë si më poshtë:

	2023	2022
Tatim fitimi i periudhës	53,459	61,839
Tatim i shtyrë	-	-
Shpenzimi për tatim fitimin	53,459	61,839

(b) Rakordimi midis shpenzimit të tatimit dhe rezultatit llogaritur me normën e tatimit të aplikuar

Norma e aplikueshme e tatim fitimit për Shoqërinë në Shqipëri në 2023 është 15% (2022: 15%). Operacionet e huaja në Kosovë kanë një normë të aplikueshme tatim fitimi prej 10% (2022: 10%). Një krahasim midis shpenzimit të pritur dhe atij aktual të tatim fitimit paraqitet në tabelën më poshtë:

	2023	2022
Fitim/Humbje para tatimit	343,765	390,935
Tatim fitimi teorik bazuar në normën ligjore (2023: 15%; 2022: 15%)	51,565	58,640
Shpenzime të pazbritshme	11,229	14,394
Efektet tatimore të zërave të cilët janë të pazbritshëm për efekt tatimor	(7,258)	(9,266)
Të ardhura të patatueshme	(2,077)	(1,930)
Shpenzimi i tatim fitimit të periudhës	53,459	61,839

36. Tatim fitimi (vazhdim)

Deklarimet e taksave regjistrohen çdo vit. Sidoqoftë, fitimi ose humbja e deklaruar për qëllime tatimore mbetet e përkohshme derisa autoritetet tatimore të shqyrtojnë deklaratat dhe regjistrat e tatimpaguesit dhe të lëshohet një vlerësim përfundimtar. Ligjet dhe rregulloret e tatimeve në Shqipëri janë subjekt i interpretimit. Periudhat fiskale mbeten të hapura për kontroll nga autoritetet tatimore për pesë vite kalendarike që paraprijnë vitin kur është dorëzuar deklarata.

c) Analiza e tatimit të shtyrë bazuar në diferencat e përkohshme:

Diferencat midis kontabilitetit dhe rregullave tatimore ligjore në Shqipëri japin diferenca të përkohshme midis vlerës kontabël të aktiveve dhe detyrimeve për qëllime të raportimit financiar dhe bazave të tyre tatimore. Efekti tatimor i lëvizjeve në këto diferenca të përkohshme është detajuar më poshtë

31 dhjetor 2023	Gjendja neto më 1 janar	Njohur në fitim/humbje	Njohur në ATGJ	Gjendja neto më 31 dhjetor	Aktiv tatimor i shtyrë	Detyrim tatimor i shtyrë
Aktive afatgjata materiale	(5,100)	-	702	(4,398)	-	(4,398)
Tatim i shtyrë (detyrim)	(5,100)	-	702	(4,498)	-	(4,398)
31 dhjetor 2022	Gjendja neto më 1 janar	Njohur në fitim/humbje	Njohur në ATGJ	Gjendja neto më 31 dhjetor	Aktiv tatimor i shtyrë	Pasiv tatimor i shtyrë
Aktive afatgjata materiale	(5,802)	-	702	(5,100)	-	(5,100)
Tatim i shtyrë (detyrim)	(5,802)	-	702	(5,100)	-	(5,100)

Shoqëria nuk njohu detyrime të shtyra tatimore mbi të ardhurat për aktivin me të drejtë përdorimi prej 23,418 mijë lekësh dhe aktive të shtyra tatimore mbi detyrimet e qirasë prej 24,467 mijë lekësh, pasi ndikimi i tyre neto nuk është material në vlerën 1,048 mijë lekë.

37. Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara

Në rrjedhën e zakonshme të biznesit, Shoqëria është e përfshirë në çështje dëmsh në proces gjyqësor dhe veprime të ndryshme ligjore. Sipas parashikimit të drejtimit, zgjidhja përfundimtare e këtyre çështjeve nuk do të ketë një efekt negativ material në pozicionin financiar me qëllime të veçanta të Shoqërisë ose ndryshimet në aktivet neto. Rastet ligjore janë të zakonshme kur pretenduesit nuk pajtohen me vlerësimin e pretendimit të kryer nga Shoqëria. Drejtimi vlerëson pretendimet duke përdorur ekspertizë të jashtme dhe të brendshme duke përfshirë këshilla ligjore. Drejtimi i vlerëson këto vlerësime si të përshtatshme, megjithatë pranon se rezultati përfundimtar mund të jetë më i lartë ose më i ulët se shuma e parashikuar. Më 31 dhjetor 2023 kishte 665 çështje të pazgjidhura me kompensime të përgjithshme të pretenduara nga paditësit prej 1,906 milionë lekë (2022: më 31 dhjetor 2022 kishte 726 çështje të pazgjidhura për të cilat pretendimet nga paditësit ishin në vlerën totale 1,450 milionë lekë. Dispozitat në lidhje me këto pretendime janë bazuar në konsulencat ligjore të marra nga Drejtimi dhe pasqyrojnë mundësitë për zgjidhjen e këtyre çështjeve. Koha e zgjidhjes është e pacaktuar. Në bazë të vlerësimeve dhe konsulencave profesionale, Drejtimi beson se nuk do të ketë humbje materiale në lidhje me pretendimet që tejkalojnë provizionet që janë bërë në këto pasqyra financiare.

Fondi i kompesimit për MTPL

Shoqëritë e sigurimit të cilat ofrojnë sigurimin e detyrueshëm për mjetet motorike në Shqipëri janë të detyruara të kontribuojnë pranë autoriteteve përkatëse fondin e kompesimit të sigurimit në bazë vjetore në përpjestim të tregut të MTPL-së që ato kanë patur përgjatë vitit të mëparshëm. Shuma dhe koha e pagesave e fondit të kompesimit aprovohet nga Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare ("AMF") në vijim të propozimit të Byrosë Shqiptare të Sigurimit.

38. Palët e lidhura

Palët konsiderohen të jenë të lidhura në qoftë se ato janë nën kontroll të përbashkët ose në qoftë se njëra palë ka aftësinë të kontrollojë palën tjetër ose mund të ushtrojë ndikim të rëndësishëm apo kontroll të përbashkët mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare dhe operacionale. Kur konsiderohet çdo marrëdhënie ndërmjet palëve, vëmendje i kushtohet llojit të marrëdhënies dhe jo thjesht formës ligjore.

Komisioni i risigurimit dhe primi që i jepet risigurimit bëhen sipas kushteve kontraktuale që mbizotërojnë në transaksionet në mënyrë të barabartë. Tepricat e papaguara në fund të vitit janë të pasiguruar, pa interes, përveç depozitave të risigurimit (shënimi 27) dhe shlyerja e tyre bëhet me para në dorë. Nuk ka pasur asnjë garanci të ofruar apo marrë për asnjë palë të lidhur për për llogari të arkëtueshme apo detyrime.

Përgjatë vitit Shoqëria ka kryer transaksione me palët e lidhura si në vijim:

Marrëdhënia		31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Të ardhura			
Të ardhura nga komisionet e risigurimit			
VIG AG	Shoqëria mëmë	620,652	620,491
WIENNER STADTISCHE	Pala kontrolluese përfundimtare	925	756
VIG RE	Njësi nën kontroll të përbashkët	25,198	51,522
RAY SIGORTA	Njësi nën kontroll të përbashkët	611	614
KOOPERATIVA	Njësi nën kontroll të përbashkët	54	120
WIENER RE	Njësi nën kontroll të përbashkët	-	(9)
Te ardhura nga demet e risiguriesit			
VIG AG	Shoqëria mëmë	507,287	135,463
RAY SIGORTA	Njësi nën kontroll të përbashkët	113	198
VIG RE	Njësi nën kontroll të përbashkët	150,368	13,429
WIENNER STADTISCHE	Pala kontrolluese përfundimtare	-	1,295

	Marrëdhënia	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Shpenzime			
<i>Primi i ceduar në risigurim</i>			
VIG AG	Shoqëria mëmë	1,306,119	1,224,320
WIENNER STADTISCHE	Pala kontrolluese përfundimtare	11,820	9,938
VIG RE	Njësi nën kontroll të përbashket	229,932	238,309
RAY SIGORTA	Njësi nën kontroll të përbashkët	4,280	4,082
WIENER RE	Njësi nën kontroll të përbashkët	-	341
KOOPERATIVA	Njësi nën kontroll të përbashkët	57	-
<i>Shpenzime të tjera</i>			
MAKEDONIJA INSURANCE	Njësi nën kontroll të përbashkët	3,512	3,754
VIG Services SH.P.K.	Pjesëmarrje e përbashkët	43,300	43,177
Kompensimi per menaxhim		46,871	44,909

Përgjatë vitit Shoqëria ka kryer transaksione me persona të lidhur si vijon:

Marrëdhënia		2023	2022
Të ardhura			
<i>Prime të shkruara bruto</i>			
Anëtarë Bordi	Bordi Drejtues	150	150
Aksionerë të kompanisë	Aksionerë	63	63
Anëtar familje të Anëtarëve të Bordit	Person i lidhur	86	86

38. Palët e lidhura (vazhdim)

Në çdo datë raportimi, shumat e mëposhtme me palët e lidhura janë përfshirë në pasqyrën e pozicionit financiar:

	Marrëdhënia	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktivët			
<i>Pjesa e risiguruesit në rezerva</i>			
Wiener Versicherung Gruppe	Shoqëria mëmë	1,264,228	983,977
VIG RE	Njësi nën kontroll të përbashkët	2,037,882	381,496
RAY SIGORTA	Njësi nën kontroll të përbashkët	51,940	57,115
WIENER RE	Njësi nën kontroll të përbashkët	-	190
WIENNER STADTISCHE KORPORATA	Pala kontrolluese përfundimtare	1,673	946
	Njësi nën kontroll të përbashkët	41	57
<i>Të arkëtueshme nga sigurimi</i>			
VIG RE	Njësi nën kontroll të përbashkët	13,113	6,135
RAY SIGORTA	Njësi nën kontroll të përbashkët	-	-
INTERSIG	Njësi nën kontroll të përbashkët	825	365
Detyrimet			
<i>Depozita e risiguruesit</i>			
VIG AG	Shoqëria mëmë	828,953	962,809
<i>Risigurime të pagueshme</i>			
VIG AG	Shoqëria mëmë	20,164	16,113
WIENNER STADTISCHE	Pala kontrolluese përfundimtare	2,749	1,740
VIG RE	Njësi nën kontroll të përbashkët	47,425	39,218
RAY SIGORTA	Njësi nën kontroll të përbashkët	682	739
<i>Detyrime të tjera</i>			
VIG Services SH.P.K	Pjesëmarrje të përbashkëta	4,345	6,206
Wiener Versicherung Gruppe	Shoqëria mëmë	3,441	5,907
MAKEDONIJA INSURANCE	Njësi nën kontroll të përbashkët	492	724
INTERSIG	Njësi nën kontroll të përbashkët	2,906	7,456